

Knelpunten op de arbeidsmarkt van apothekersassistenten

Uitgebracht in opdracht van
Stichting Bedrijfsfonds Apotheken (SBA)
Amersfoort, 6 mei 2019

Bureau Bartels B.V.
Postbus 318
3800 AH Amersfoort
Stationsplein 69
3818 LE Amersfoort
T 033 – 479 20 20
info@brtls.nl
www.bureaubartels.nl

Inhoud

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Aanpak en verantwoording	1
2. Totaalbeeld voor KNMP-districten	3
2.1 Balans tussen instroom en uitstroom van medewerkers	3
2.2 Ontwikkeling van het aantal vacatures	5
2.3 Deeltijdfactor	5
2.4 Rendement van de opleidingen	6
2.5 Conclusies	6
3. Beeld per KNMP-district	8
3.1 KNMP-district Noord	
3.2 KNMP-district Noordwest I	
3.3 KNMP-district Noordwest II	
3.4 KNMP-district Oost	
3.5 KNMP-district West	
3.6 KNMP-district Midden	
3.7 KNMP-district Midden-Zuid	
3.8 KNMP-district Zuidoost I	
3.9 KNMP-district Zuidoost II	
3.10 KNMP-district Zuidwest I	
3.11 KNMP-district Zuidwest II	

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Ook binnen de branche van de openbare apotheken wordt de krapte op de arbeidsmarkt voelbaar. Zo krijgt de Stichting Bedrijfsfonds Apotheken (SBA) de afgelopen tijd steeds vaker het signaal dat het voor werkgevers lastiger is om de vacatures voor de **apothekersassistent** in te vullen. Omdat het hier gaat om een kernfunctie binnen de branche, zijn de eventuele consequenties hiervan groot. Daarbij deden zich in eerste instantie met name in de Randstad knelpunten voor om de vacatures voor apothekersassistent in zowel kwantitatieve als kwalitatieve zin ingevuld te krijgen. Meer recent komt echter ook vanuit andere regio's vaker het geluid naar voren dat een mismatch aan het ontstaan is tussen de vraag naar en het aanbod van apothekersassistenten.

Om het tij te keren heeft de SBA een tweetal initiatieven ondernomen. In de eerste plaats door in te zetten op de opschaling van algemeen ondersteunend medewerkers (AOM'ers) naar apothekersassistent. In de tweede plaats door zich te richten op het werven en opleiden van zij-instromers. Dit was nodig gezien het feit dat in de afgelopen jaren binnen de branche vooral sprake was van een tekortschietende instroom uit het initiële onderwijs. Daarbij ging het bijna uitsluitend om BOL'ers, terwijl de instroom via de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) nagenoeg drooggevallen was. De BBL is echter de meest geëigende scholing voor de doelgroep zij-instromers en kan ook ingezet worden voor AOM'ers. Vandaar dat SBA het initiatief heeft genomen om in twee regio's – te weten Amsterdam en Utrecht – pilots uit te voeren. Met als doel om in ieder van deze regio's 20 à 25 zij-instromers via een verkorte BBL-opleiding in te laten stromen in de functie van apothekersassistent.

De ambitie is om (de aanpak van) bovenstaande pilots breder uit te rollen naar andere regio's. Dit is met name zinvol voor regio's die nu al knelpunten ervaren bij het vervullen van vacatures voor apothekersassistent of dit voor de nabije toekomst voorzien. Om zicht te krijgen op de vraag voor welke regio's een bredere uitrol van deze arbeidsmarktaanpak van meerwaarde is, heeft Bureau Bartels in opdracht van SBA in de eerste helft van 2019 onderzoek uitgevoerd naar de regio's waar de knelpunten op de arbeidsmarkt van apothekersassistenten nu – of in de nabije toekomst – het dringendst zijn. In deze publicatie presenteren we op bondige wijze de uitkomsten hiervan.

1.2 Aanpak en verantwoording

Deze publicatie geeft inzicht in de knelpunten op de arbeidsmarkt van apothekersassistenten naar regionaal en landelijk niveau. Voor de uitkomsten naar regio zijn we in samenspraak met de SBA uitgegaan van de **11 KNMP-districten** die in Nederland worden onderscheiden. Voor elk van deze districten is in beeld gebracht in hoeverre sprake is van een match dan wel mismatch tussen de vraag en het aanbod van apothekersassistenten. Het gehanteerde peiljaar is 2018. Daarbij worden de cijfers van dit peiljaar op meerdere plaatsen vergeleken met de 'oude cijfers' van 2014. Daarnaast is voor enkele uitkomsten eveneens 'een blik op de toekomst geworpen'. Dit om ook vast te kunnen stellen in hoeverre vraag en aanbod van apothekersassistenten de komende jaren al dan niet in de pas blijft lopen. Om deze uitkomsten te kunnen presenteren, is gebruikgemaakt van verschillende databestanden. Dit betreft onder meer gegevens van:

- het Pensioenfonds Medewerkers Apotheken (PMA) over het aantal apothekersassistenten, de leeftijdsopbouw, de deeltijdfactor en de jaarlijkse in- en uitstroom;

- Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) over het aantal apothekers-assistenten in opleiding en het aantal diplomeringen (BOL, BBL en extraneus) per schooljaar;
- SBA Apotheekwerk voor cijfers over de ontwikkeling van het aantal vacatures;
- gegevens van enkele onderwijsinstellingen om voor de opleidingen tot apothekersassistent tot een schatting te komen van het opleidingsrendement (het aantal leerlingen dat uiteindelijk zijn diploma behaalt) en het sectorrendement (het aantal gediplomeerde apothekersassistenten dat feitelijk ook in deze functie binnen de branche aan de slag gaat).

Op basis van de bovenstaande bronnen zetten we in het volgende hoofdstuk eerst een landelijk totaalbeeld neer voor de 11 KNMP-districten. Gevolgd door een verdiepend hoofdstuk waarin we voor elk KNMP-district afzonderlijk de uitkomsten weergeven.

2. Totaalbeeld voor KNMP-districten

2.1 Balans tussen instroom en uitstroom van medewerkers

In het volgende hoofdstuk (3) staan de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt van apothekers-assistenten voor zowel de 11 KNMP-districten als landelijk visueel weergegeven. Op basis van deze 'beelden' geven we hier een totaalanalyse weer van (de knelpunten op) de arbeidsmarkt.

Aantal apothekersassistenten

Kijken we naar het aantal apothekersassistenten in loondienst, dan zien we op landelijk niveau een stabiel beeld. Tussen 2014 en 2018 is het aantal apothekersassistenten met 0,3% licht gestegen naar 16.227.

Op regionaal niveau zijn de verschillen naar KNMP-district groter. Zo kennen zes KNMP-districten een (lichte) afname van het aantal apothekersassistenten. Dit betreft de districten:

- Zuidwest I (-0,3%)
- Oost (-0,9%)
- Noord (-1,3%)
- Zuidwest II (-1,4%)
- Midden-Zuid (-3,7%)
- Noordwest I (-5,5%)

De overige vijf KNMP-districten kennen een (lichte) toename van het aantal apothekersassistenten. Hierbij gaat het om de districten:

- Midden (+12,4%)
- Zuidoost I (+4,6%)
- West (+2,3%)
- Zuidoost II (+1,9%)
- Noordwest II (+1,8%)

Leeftijdsopbouw

Zowel landelijk als in elk KNMP-district stijgt de gemiddelde leeftijd. Op landelijk niveau is dit gemiddelde tussen 2014 en 2018 met ruim anderhalf jaar toegenomen naar 42,2 jaar. In zes KNMP-districten ligt de gemiddelde leeftijd net iets lager. Met als jongste regio Zuidwest I. In dit randstedelijke district ligt de leeftijd gemiddeld iets beneden de 40 jaar. Daar lijnrecht tegenover staat het KNMP-district Noordwest I – gelegen tussen Alkmaar, Haarlem, Zaandam en Hoorn – waar de gemiddelde leeftijd van een apothekersassistent bijna de 44 jaar 'aantikt'. In het onderstaande rijtje hebben we de districten op basis van de gemiddelde leeftijd van hoog naar laag weergegeven. Dit levert het volgende beeld op:

- Noordwest I (43,9 jaar)
- Midden-Zuid (43,1 jaar)
- Oost (43,1 jaar)
- Noord (42,9 jaar)
- Zuidoost I (42,6 jaar)
- Midden (42,1 jaar)

- Zuidwest II (41,8 jaar)
- West (41,6 jaar)
- Zuidoost II (41,5 jaar)
- Noordwest II (41,2 jaar)
- Zuidwest I (40,7 jaar)

Kijken we meer verdiepend naar de leeftijdsbouw, dan is zichtbaar dat het aandeel medewerkers van 60 jaar of ouder toeneemt. Dit cohort is landelijk gestegen van 5 naar 8 procent. In het naar leeftijd oudste district Noordwest I, maar bijvoorbeeld ook in het district Oost, ligt dit aandeel zelfs al op 11 procent. Sowieso is in geen enkel district het aandeel medewerkers van boven de 60 jaar gedaald. Hetgeen betekent dat het aantal medewerkers dat uitstroomt om reden van pensionering de komende jaren overal zal toenemen. Verderop komen we hierop terug bij (de prognose voor) de uitstroomcijfers van apothekersassistenten. Zeker ook omdat de 'ontgroening' van apothekersassistenten – zie de dalende percentages in de leeftijdscohorten van <25 jaar en 25 tot 34 jaar – op de meeste plaatsen doorzet. Alleen in de districten West (rondom Den Haag en Gouda) en Zuidoost II (van Venlo tot Maastricht) is het aandeel medewerkers beneden de 25 jaar stabiel. Daarnaast zien we in de verstedelijkte districten Midden, Midden-Zuid en Zuidwest een lichte stijging of stabiele situatie van het aandeel apothekersassistenten in het cohort daarboven (van 25 tot 34 jaar).

Saldo in- en uitstroom

Bij het in beeld brengen van (de knelpunten op) de arbeidsmarkt van apothekersassistenten is ook bekeken in hoeverre instroom en uitstroom anno 2018 met elkaar in balans zijn. Landelijk blijkt de uitstroom van apothekersassistenten (889 in 2018) groter te zijn dan de instroom (776 in 2018). Dit betreft een verschil van 113 apothekersassistenten ofwel een 'negatief saldo' van -0,7% wanneer we dit afzetten tegen het totaal aantal apothekersassistenten (16.227) in de branche. Bovendien is de verwachting dat dit verschil de komende jaren groter wordt door de geschetste toename van het aandeel medewerkers boven de 60 jaar die binnen afzienbare tijd zullen stoppen met werken. Laten we hier een prognose op los dan mag, bij ongewijzigd beleid, worden verwacht dat de komende jaren het tekort toeneemt van 113 naar 209 apothekersassistenten per jaar.¹

Wel zien we op dit moment verschillen naar KNMP-district. In die zin dat drie districten een, zij het zeer beperkt, positief in- en uitstroomsaldo kennen. Hierbij gaat het om de districten:

- Zuidwest I (saldo is +0,3%)
- Midden (+0,1%)
- Noordwest II (+0,1%)

In alle overige (acht) districten is nu al sprake van een negatief saldo dat naar verwachting zal oplopen door het toenemend aantal pensioneringen. Op het moment komen deze (negatieve) in- en uitstroomsaldo's als volgt uit:

¹ Dit is als volgt berekend. Bij de 8% medewerkers boven de 60 jaar gaat het om 1.298 apothekersassistenten. Te weten 8% van 16.227 apothekersassistenten landelijk. Bij een min of meer gelijke verdeling stromen zij in de komende zeven jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd van ongeveer 67 jaar uit. Dit zijn gemiddeld genomen 185 apothekersassistenten per jaar (want 1.298 apothekersassistenten gedeeld door 7 jaren). Op het moment ligt de uitstroom op 889 apothekersassistenten, waarvan 10% (89) vanwege pensioen en 90% (800) om andere redenen. Met de aanname dat het aantal uitstromers omwille van pensioen naar 185 per jaar stijgt, zou het totaal aantal uitstromers uitkomen op 800 (om andere redenen) plus 185 (vanwege pensioen) = 985 apothekersassistenten. Zetten we dit af tegen het huidige aantal instromers van 776 dan betekent dit, bij ongewijzigd beleid, een tekort van 985 - 776 = 209 apothekersassistenten op jaarbasis.

- Zuidoost II (saldo is -0,1%)
- Zuidwest II (-0,5%)
- Oost (-0,7%)
- West (-0,9%)
- Noordwest I (-1,4%)
- Noord (-1,5%)
- Midden-Zuid (-1,6%)
- Zuidoost I (-2,1%)

Zoals hiervoor al geschetst zal bovendien, bij ongewijzigd beleid, het in- en uitstroombalans voor alle 11 districten negatief uit gaan komen in de komende jaren. Dus ook voor de districten Zuidwest I, Midden en Noordwest II waar het saldo nu nog licht positief is. Dit door het stijgende aantal apothekersassistenten dat met pensioen gaat.

2.2 Ontwikkeling van het aantal vacatures

De ontwikkeling van het aantal vacatures kan eveneens als een belangrijke 'graadmeter' worden ervaren voor krapte op de arbeidsmarkt. In het volgende hoofdstuk is in de visualisaties zichtbaar dat het aantal vacatures voor apothekersassistenten tussen 2014 en 2018 is toegenomen met 16%. In 2018 ging het om 1.321 vacatures.

Op twee districten na (te weten Midden en Midden-Zuid) zien we overal een stijging van het aantal vacatures dat op SBA Apotheekwerk wordt geplaatst. Deze site kent een markt bereik van circa 85% en is daarmee een betrouwbare graadmeter. Overigens hebben we op basis van deze site het aantal weergegeven vacatures in het volgende hoofdstuk geëxtrapoleerd naar een landelijk totaal.²

In de districten Noord (74% meer vacatures in 2018 dan in 2014), West en Zuidwest I (beide +59%) is deze stijging het sterkst waarneembaar. Op enige afstand gevolgd door de districten Noordwest II (+46%), Noordwest I (+44%), Zuidoost II (+37%) en Zuidwest II (+29%).

Daarnaast zit Oost met een stijging van 16% op het gemiddelde. Terwijl het district Zuidoost I (+8%) een minder sterke stijging kent dan landelijk het geval is. Zo ook de al eerdergenoemde districten Midden (-11%) en Midden-Zuid (-14%) waar het aantal vacatures is gedaald.

Navraag leert dat de (landelijke) stijging van het aantal vacatures voor apothekersassistenten voor het grootste deel een vervangingsvraag betreft. Naar schatting 3% van de vacatures komt volgens SBA voort uit een uitbreidingsvraag van apothekers in het land.

2.3 Deeltijdfactor

Voor de balans op de arbeidsmarkt is tevens de deeltijdfactor van belang. Ofwel het aantal wettelijke contracturen van de apothekersassistenten. Indien we een verdiepende analyse maken voor de apothekersassistenten die meer dan wel minder dan 24 uur per week werken, is zichtbaar

² Voor deze extrapolatie vormt het uitgangspunt dat op SBA Apotheekwerk 85% van alle vacatures voor apothekersassistenten in Nederland worden geplaatst. Door met een factor van (afgerond) 1,1765 te vermenigvuldigen komen we met een extrapolatie tot een landelijk totaal van 100%. Het aantal vacatures voor de districten is gebaseerd op de provincies waarbinnen zij vallen. Omdat een aantal districten in dezelfde provincies liggen, telt het aantal vacatures van deze 11 districten niet precies op tot het landelijk totaal.

dat het aandeel dat meer dan 24 uur in de week werkt tussen 2014 en 2018 is toegenomen. Dit aandeel is landelijk namelijk gestegen van 67% naar 71%.

In tien (van de elf) KNMP-districten is deze stijging zichtbaar. Alleen in het district Zuidwest bleef het aandeel apothekersassistenten dat meer dan 24 uur per week werkt op 71% staan. Dit aandeel lag in 2014 echter al relatief hoog en is nu (precies) gelijk aan het landelijk gemiddelde.

2.4 Rendement van de opleidingen

Om voldoende 'aanwas' van nieuwe apothekersassistenten te verkrijgen, zijn de opleidingen van belang. In het volgende hoofdstuk is in de visualisaties zichtbaar dat in het hele land ongeveer 2.523 mensen een opleiding volgen tot apothekersassistent.³ Het leeuwendeel daarvan (89%) zit in een BOL-traject. Een minderheid (11%) neemt deel aan een BBL-opleiding.

Belangrijk is echter het opleidings- en sectorrendement van de opleidingen. Zo blijkt uit navraag bij de opleidingen dat van het jaarlijkse aantal startende studenten (1.262) de helft het diploma haalt. Dit zijn 631 gediplomeerde apothekersassistenten op jaarbasis. Daarvan gaat echter de helft daadwerkelijk als apothekersassistent in de branche aan de slag. De overige gediplomeerden gaan verder met studeren, kiezen voor een andere baan of gaan bijvoorbeeld in de ziekenhuisfarmacie aan de slag. Hierdoor leveren de opleidingen strikt genomen 316 nieuwe instromers per jaar af. Dit betreft ongeveer driekwart van het volledige aantal nieuwe instromers (te weten 411 mensen) op jaarbasis. De overige instroom (365 mensen) bestaat uit herintreders. Gezamenlijk zijn deze beide (instroom)kanalen goed voor 776 instromers per jaar. Afgezet tegen de jaarlijkse uitstroom (van 889) is dit echter te weinig. Zeker gezien de eerdere prognose over de toename van de uitstroom door pensionering.

Mogelijk dat daarom (extra) energie kan worden besteed aan het verhogen van het rendement van de opleidingen, waardoor voortaan meer nieuwe medewerkers als apothekersassistent de branche instromen. Daarnaast is aan de voorkant van de opleidingen de werving van nieuwe studenten van blijvende prioriteit. Zeker omdat het aantal gediplomeerden landelijk met 5% is afgenomen. Alleen Zuidwest I (+30%) en II (+2%) als ook Noordwest II (+12%) kennen een stijging. In de overige regio's kunnen dalingen tot maximaal 35% worden vastgesteld.

2.5 Conclusies

Op basis van de uitkomsten in de voorgaande paragrafen vatten we nu de arbeidsmarktsituatie per KNMP-district samen. Dit doen we aan de hand van een zogeheten 'stoplichtensysteem'. Daarin is met de kleuren rood, oranje en groen in één oogopslag zichtbaar in welke districten zich vooral knelpunten op de arbeidsmarkt (dreigen) voor te doen dan wel waar dit (nog) niet het geval is. In figuur 2.1. is dit weergegeven. Daarin staan tevens met 'plussen' en 'minnen' de meest opvallende noties per district vevat. Voor meer gedetailleerde informatie per district verwijzen we graag door naar het volgende hoofdstuk waarin voor elk werkgebied een visualisatie is opgenomen.

³ Hierbij zijn de studenten van alle (opeenvolgende) studiejaar bij elkaar opgeteld.

Noordwest I

- Aantal apothekersassistenten daalt hier het hardst (-5,5%)
- Gemiddelde leeftijd is hier het hoogst (bijna 44 jaar)
- Aandeel apothekersassistenten >60 jaar is hier het hoogst (11%)
- Instroom- en uitstroomsaldo is negatief
- Aantal vacatures (+44%) stijgt veel sterker dan het landelijk gemiddelde
- Aantal gediplomeerden daalt hier het sterkst (-35%)

Oost

- Hoogste aandeel apothekersassistenten van 60 jaar en ouder (11%)
- Instroom- en uitstroomsaldo is negatief

Noord

- Sterkste stijging van het aantal vacatures (+74%)
- Instroom- en uitstroomsaldo is negatief

Zuidoost I

- Instroom- en uitstroomsaldo is hier het negatiefst (-2,1%)

Zuidwest II

- + Aantal gediplomeerden stijgt licht (+2%)
- Instroom- en uitstroomsaldo is negatief

West

- + Aandeel medewerkers beneden de 25 jaar stabiel
- Zeer sterke stijging van vacatures (+59%)

Zuidoost II

- + Aandeel medewerkers beneden de 25 jaar stabiel
- Sterke stijging van vacatures (+37%)
- Het instroom- en uitstroomsaldo is negatief

Midden-Zuid

- + Geen stijging van vacatures (maar een daling van -14%)
- Instroom- en uitstroomsaldo is negatief

Midden

- + Geen stijging van vacatures (maar een daling van -11%)
- + Instroom- en uitstroomsaldo is licht positief (+0,1%)
- +/- Aantal apothekersassistenten stijgt hier het hardst (+12,4%)

Noordwest II

- + Aantal gediplomeerden stijgt (+15%)
- + Instroom- en uitstroomsaldo is licht positief (+0,1%)
- Sterke stijging van vacatures (+46%)

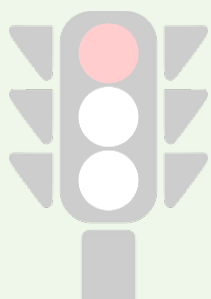
Zuidwest I

- + Gemiddelde leeftijd is hier het laagst (<40 jaar)
- + Aantal gediplomeerden stijgt hier het sterkst (+30%)
- + Instroom- en uitstroomsaldo is licht positief (+0,3%)
- Zeer sterke stijging van vacatures (+59%)

3. Beeld per KNMP-district

In dit hoofdstuk staan de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt van apothekersassistenten voor elk de 11 KNMP-districten visueel weergegeven. Daarbij is onderstaande volgorde aangehouden.

- 1 KNMP-district Noord
- 2 KNMP-district Noordwest I
- 3 KNMP-district Noordwest II
- 4 KNMP-district Oost
- 5 KNMP-district West
- 6 KNMP-district Midden
- 7 KNMP-district Midden-Zuid
- 8 KNMP-district Zuidoost I
- 9 KNMP-district Zuidoost II
- 10 KNMP-district Zuidwest I
- 11 KNMP-district Zuidwest II

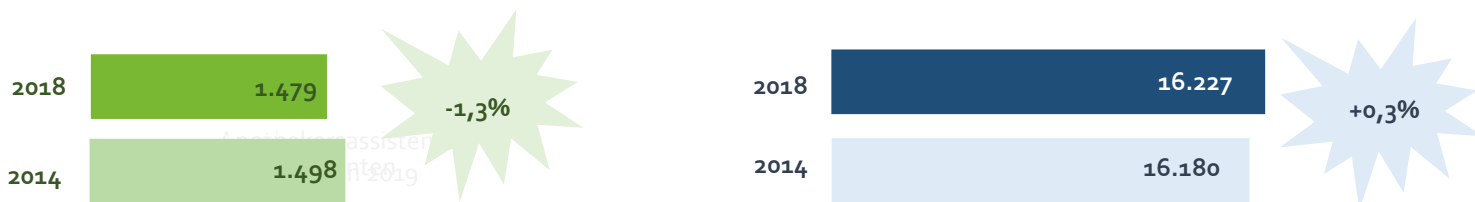

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

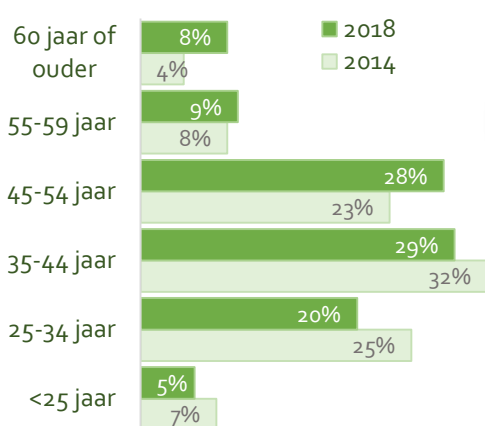
KNMP-district Noord

(Emmen, Leeuwarden, Groningen)

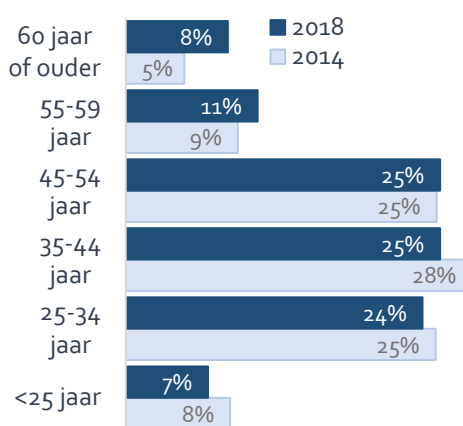
Noord Aantal apothekersassistenten Landelijk

Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

Gemiddelde leeftijd
2018: **42,9** jaar
2014: **40,4** jaar

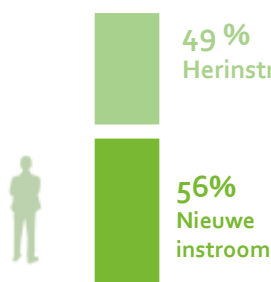

Gemiddelde leeftijd
2018: **42,2** jaar
2014: **40,6** jaar

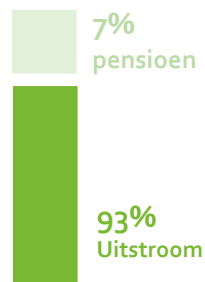
In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom
daalt t.o.v. 2014 met 33% naar 63 in 2018

Saldo
-1,5%

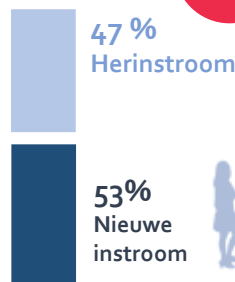

Uitstroom
stijgt t.o.v. 2014 met 6% naar 85 in 2018

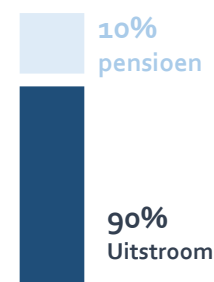

Instroom
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar 776 in 2018

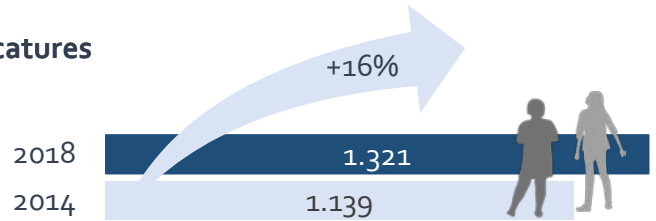
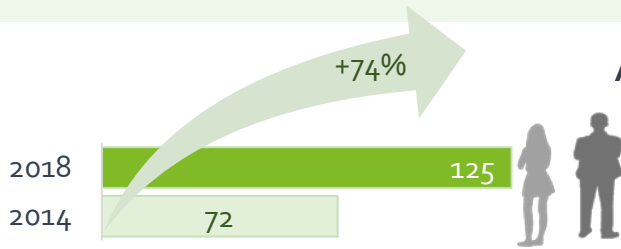
Saldo
-0,7%

Uitstroom
daalt t.o.v. 2014 met 11% naar 889 in 2018

Aantal vacatures

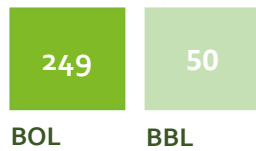
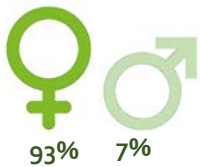

Deeltijdfactor

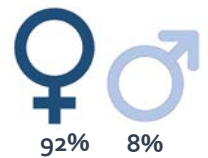
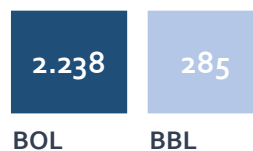
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	2%	1%	9%	15%	35%	10%	28%
2014	2%	1%	11%	17%	32%	8%	28%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

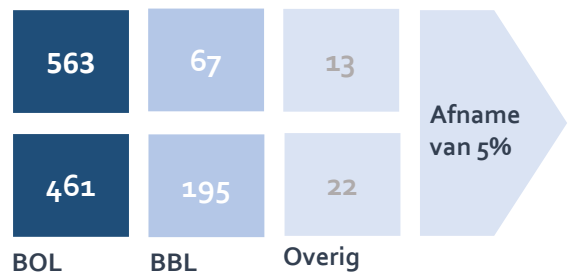
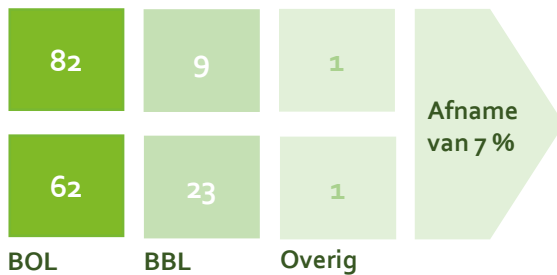
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

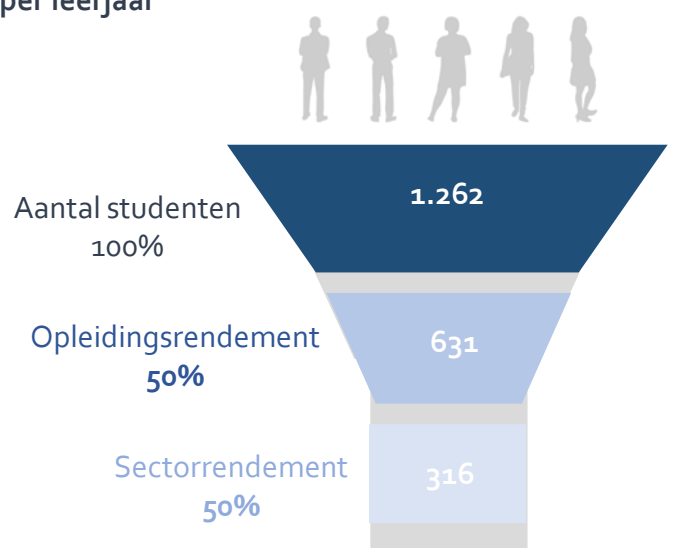
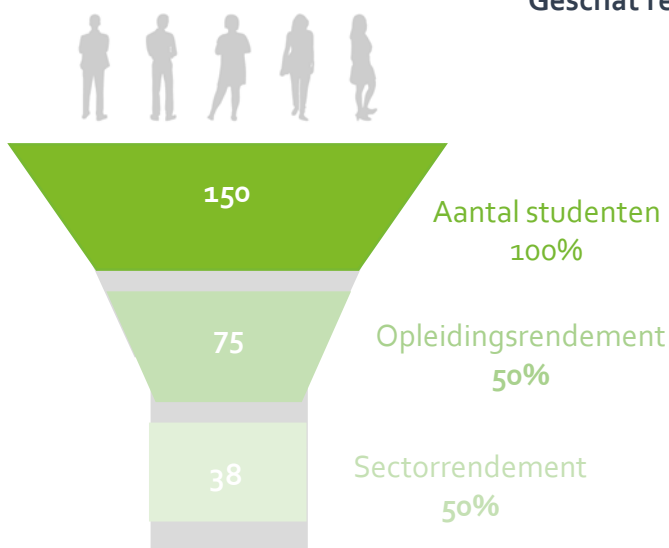
ROC's:
Alfa College Hoogeveen
Friese Poort Leeuwarden
Noorderpoort College Groningen

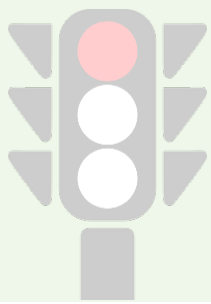

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

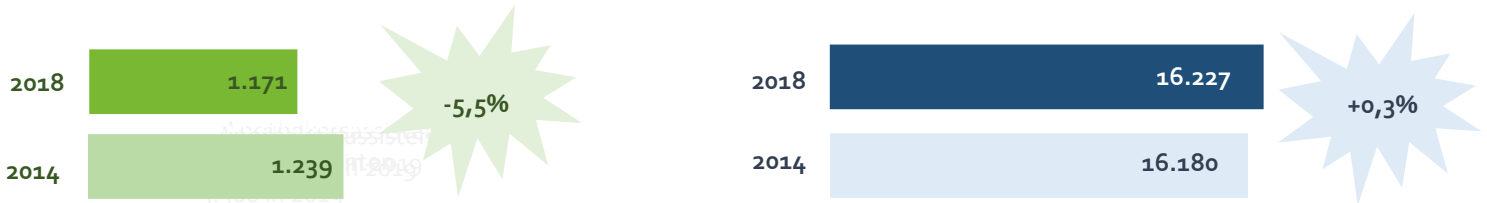
KNMP-district Noordwest I

(Alkmaar, Haarlem, Zaandam, Hoorn)

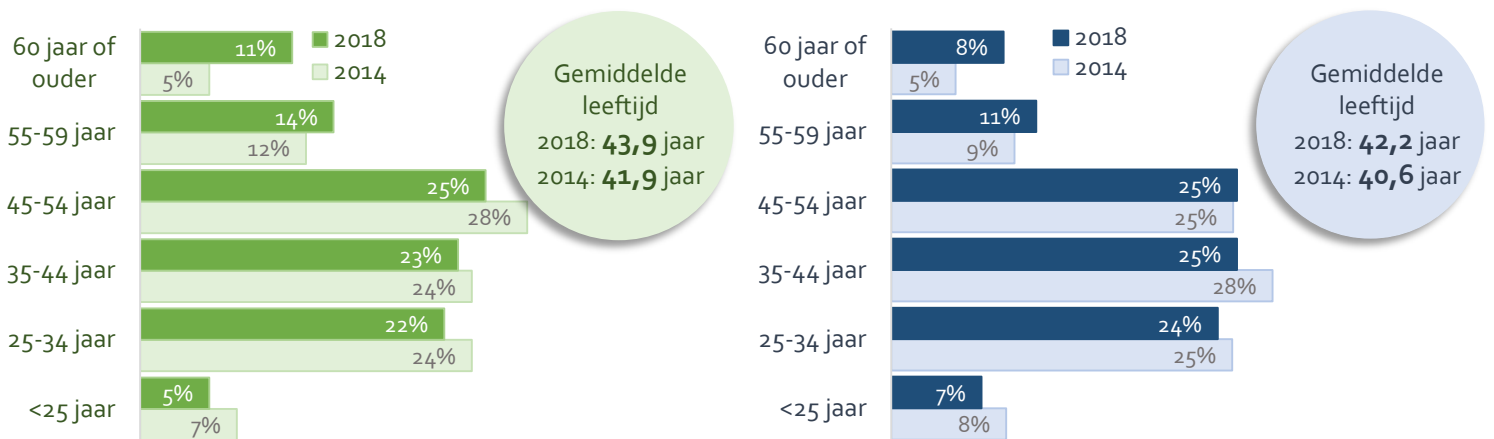
Noordwest I

Aantal apothekersassistenten

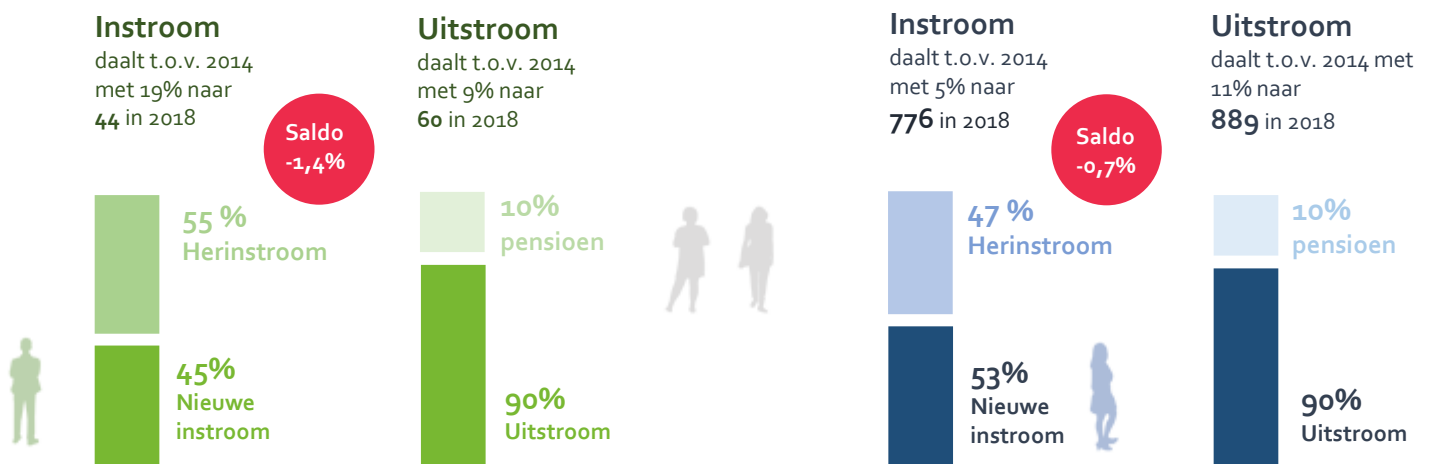
Landelijk

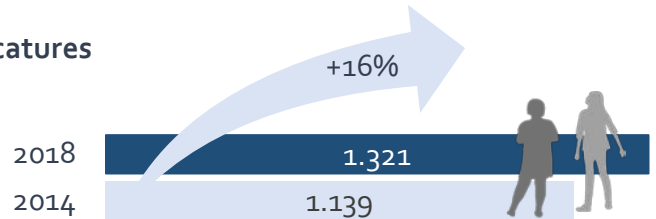
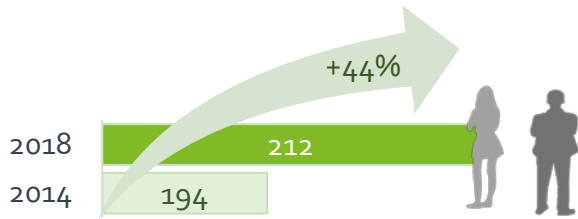
Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

In- en uitstroom apothekersassistenten

Aantal vacatures

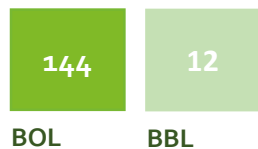

Deeltijdfactor

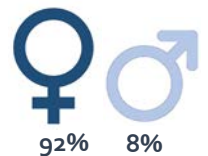
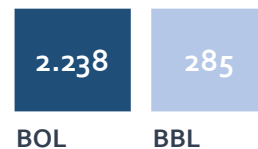
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	1%	1%	11%	14%	35%	8%	31%
2014	2%	2%	12%	16%	32%	6%	31%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

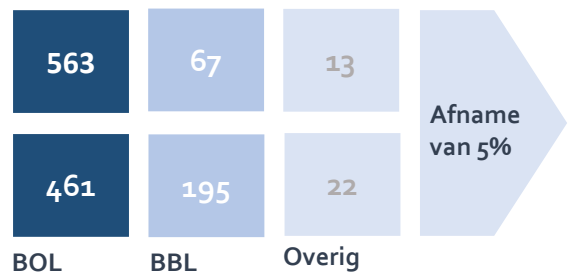
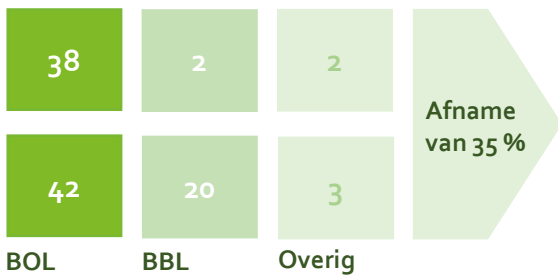
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

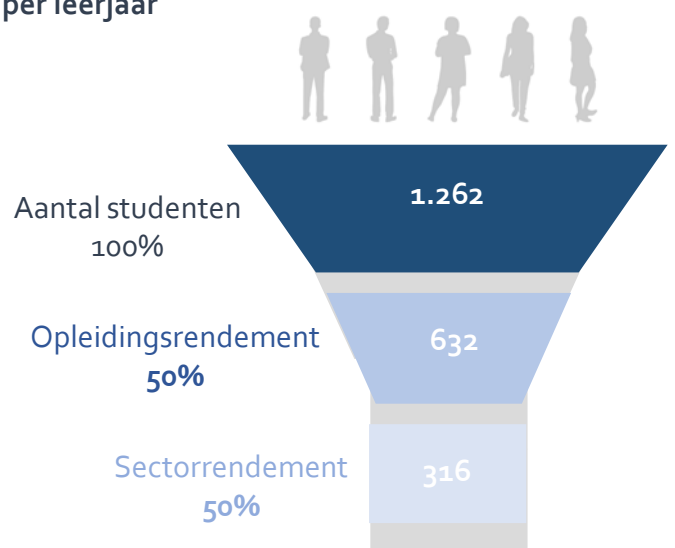
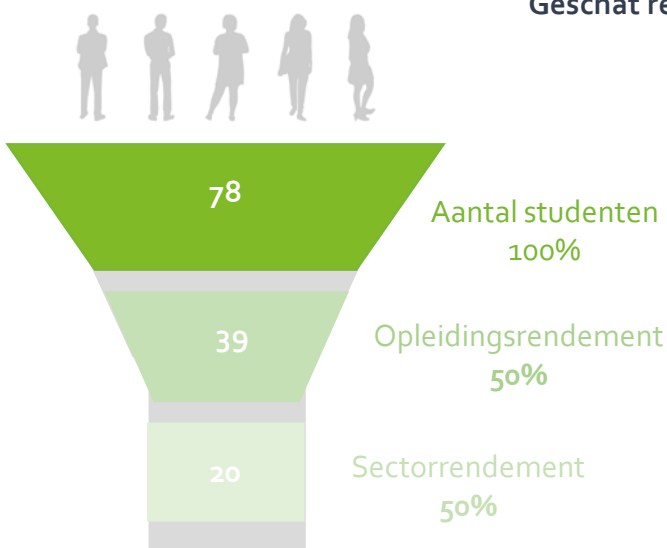
ROC's:
Horizon College Alkmaar
NOVA College Haarlem

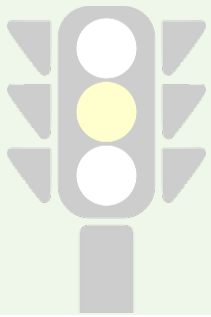

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

KNMP-district Noordwest II

(Amsterdam, Almere, Bussum)

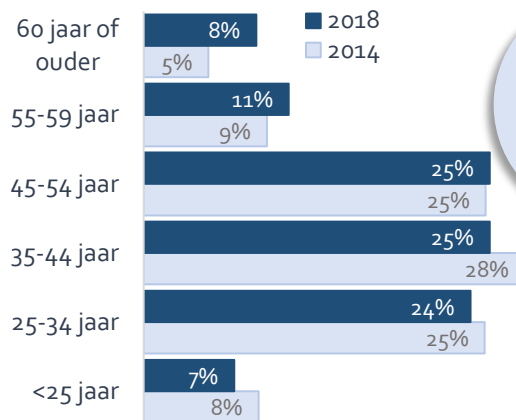
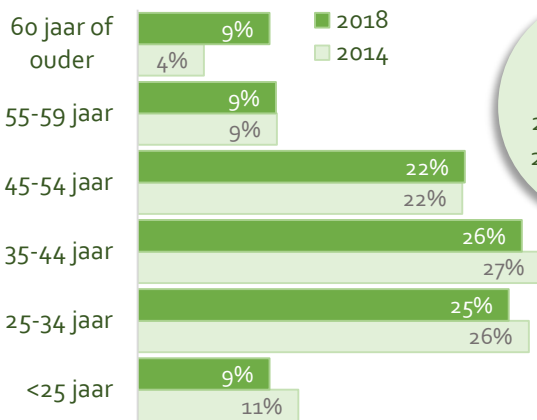
Noordwest II

Aantal apothekersassistenten

Landelijk

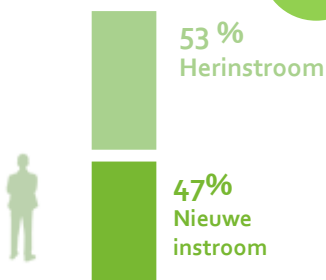
Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

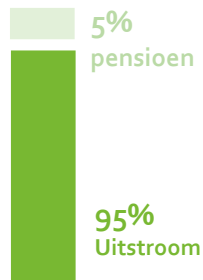
In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom
daalt t.o.v. 2014 met 18% naar 59 in 2018

Saldo
+0,1%

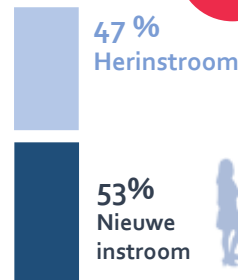

Uitstroom
daalt t.o.v. 2014 met 22% naar 58 in 2018

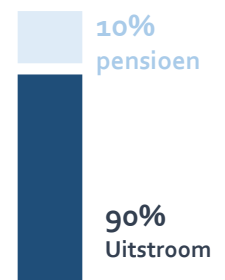

Instroom
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar 776 in 2018

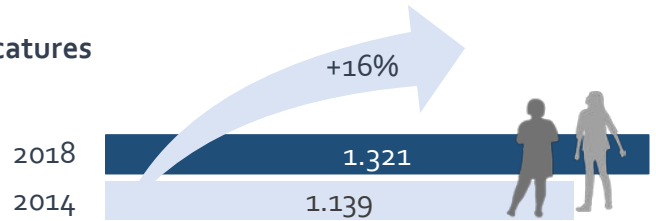
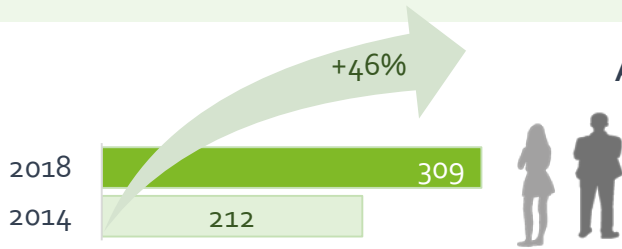
Saldo
-0,7%

Uitstroom
daalt t.o.v. 2014 met 11% naar 889 in 2018

Aantal vacatures

Deeltijdfactor

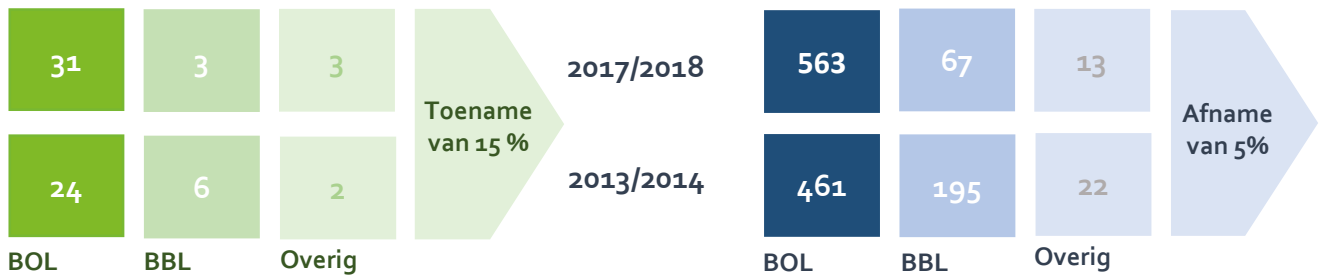
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	4%	2%	10%	7%	29%	8%	39%
2014	6%	1%	12%	9%	26%	7%	39%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

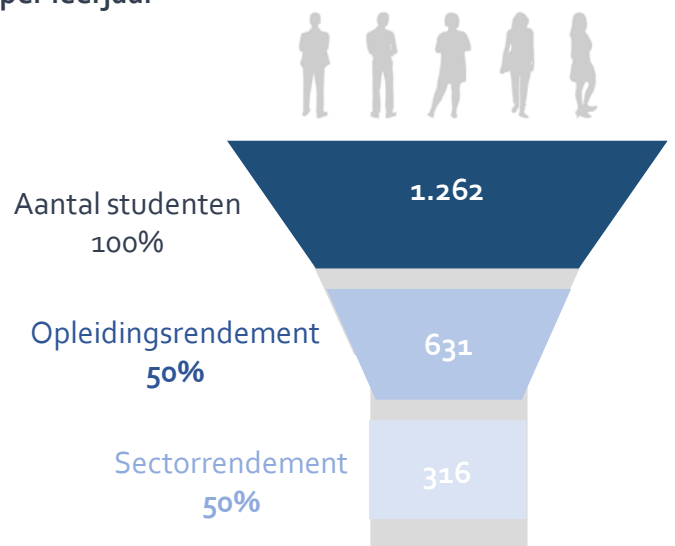
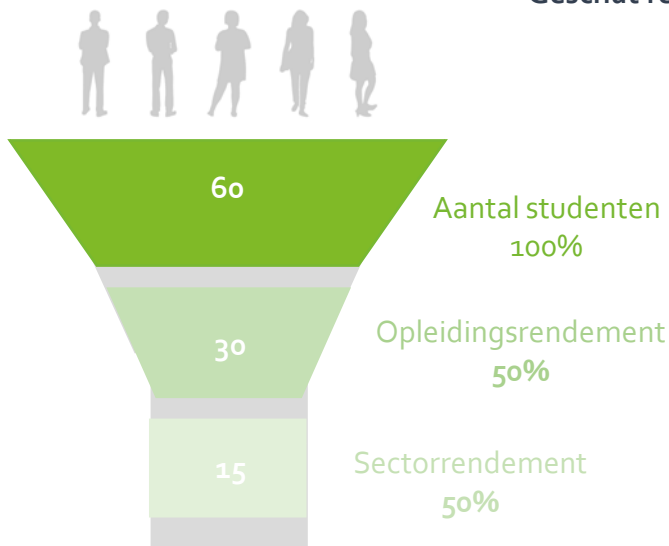
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

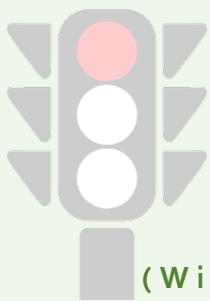

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

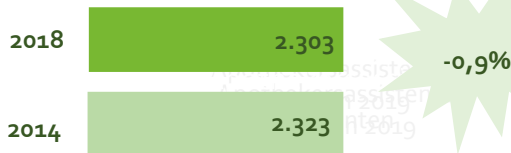
KNMP-district Oost

(Winterswijk, Doetinchem, Enschede, Deventer, Zwolle)

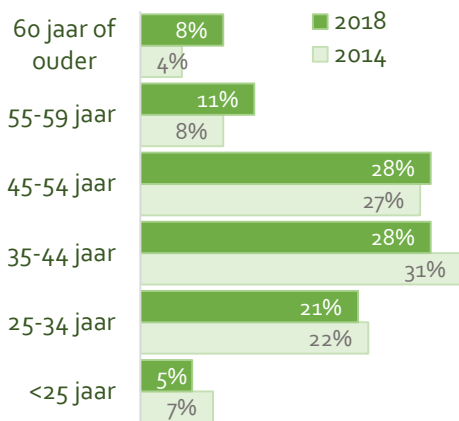
Oost

Aantal apothekersassistenten

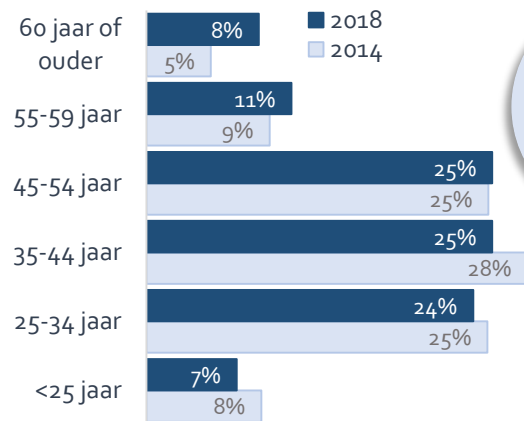
Landelijk

Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

Gemiddelde leeftijd
2018: **43,1** jaar
2014: **40,0** jaar

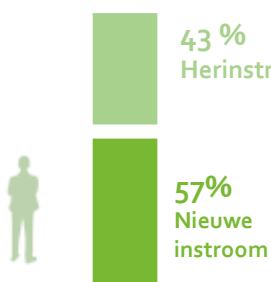
Gemiddelde leeftijd
2018: **42,2** jaar
2014: **40,6** jaar

In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom

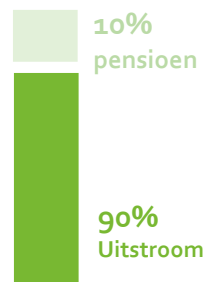
daalt t.o.v. 2014 met 15% naar 74 in 2018

Saldo
-0,7%

Uitstroom

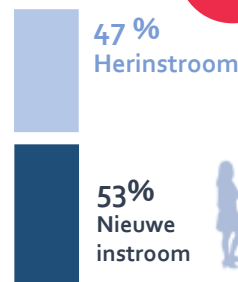
daalt t.o.v. 2014 met 13% naar 90 in 2018

Instroom

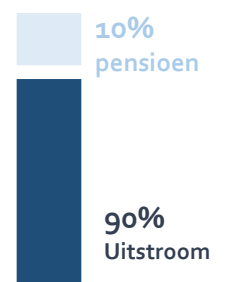
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar 776 in 2018

Saldo
-0,7%

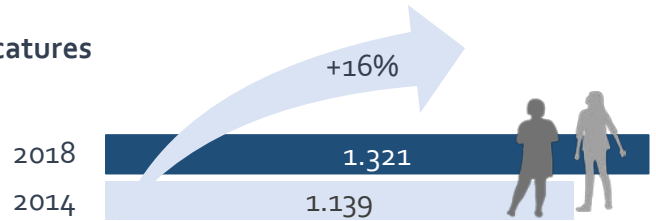
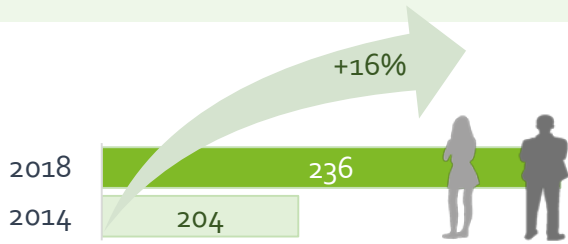

Uitstroom

daalt t.o.v. 2014 met 11% naar 889 in 2018

Aantal vacatures

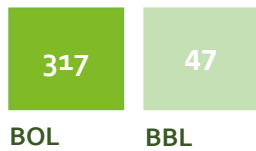
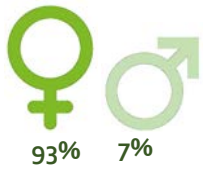

Deeltijdfactor

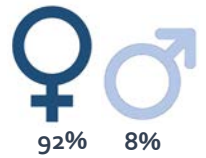
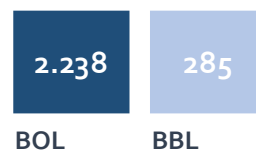
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	14%	15%	34%	6%	27%
2014	3%	1%	16%	16%	30%	6%	28%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

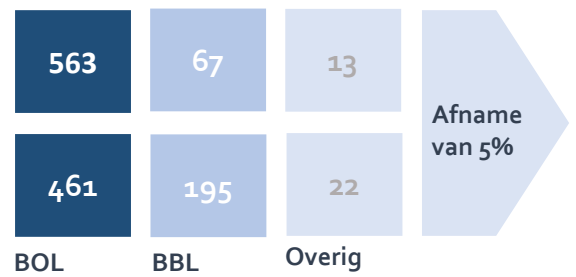
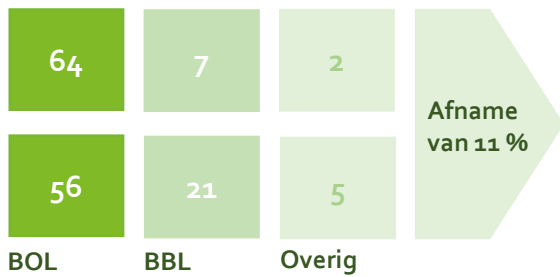
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

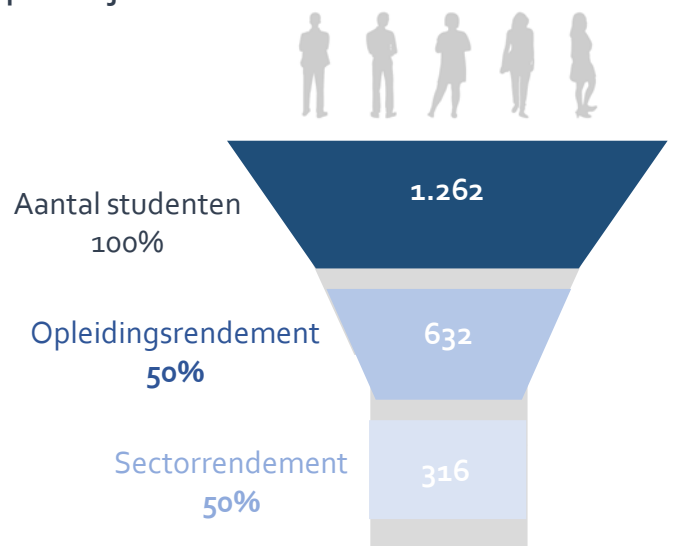
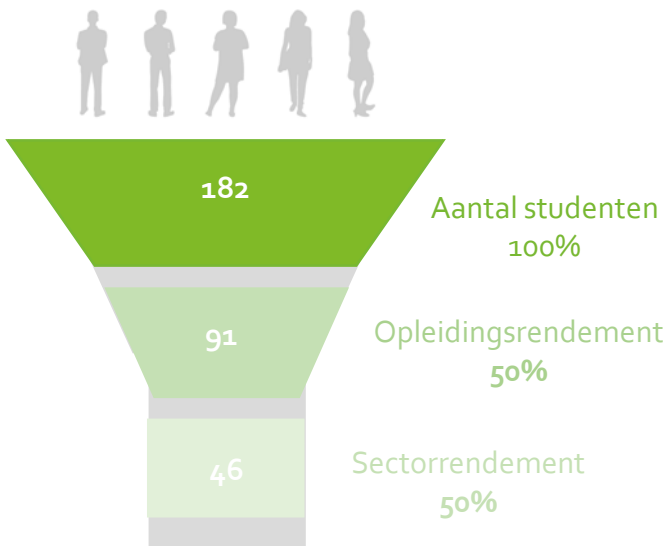
ROC's:
Aventus Deventer
Deltion College Zwolle
ROC van Twente & Hengelo

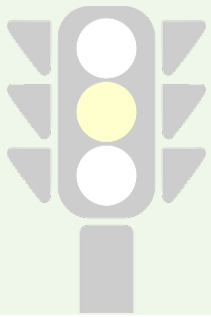

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

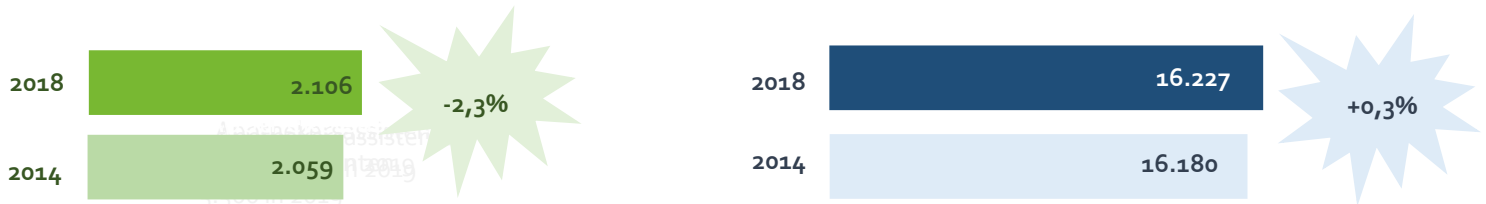
KNMP-district West

(Den Haag, Gouda)

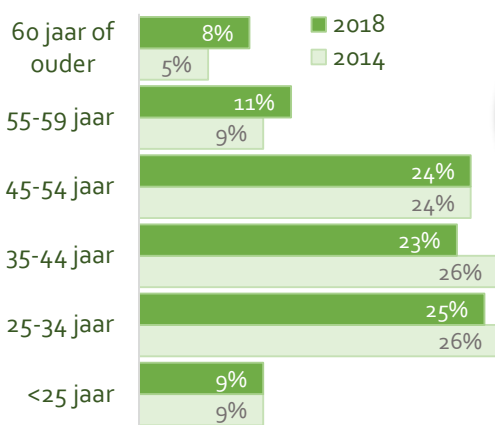
West

Aantal apothekersassistenten

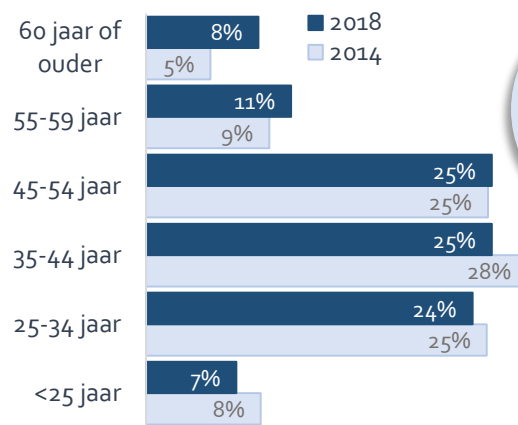
Landelijk

Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

Gemiddelde leeftijd
2018: **41,6** jaar
2014: **40,5** jaar

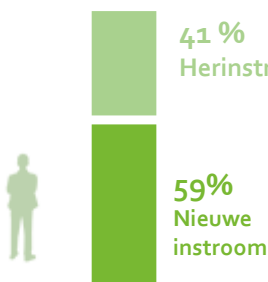
Gemiddelde leeftijd
2018: **42,2** jaar
2014: **40,6** jaar

In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom

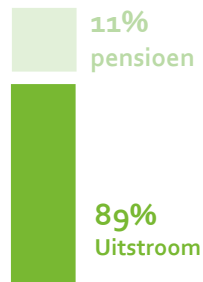
daalt t.o.v. 2014 met 2% naar **121** in 2018

Saldo
-0,9%

Uitstroom

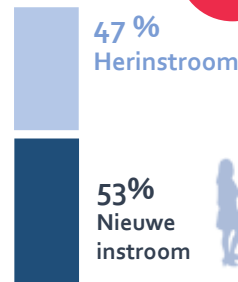
stijgt t.o.v. 2014 met 4% naar **139** in 2018

Instroom

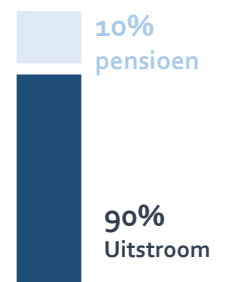
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar **776** in 2018

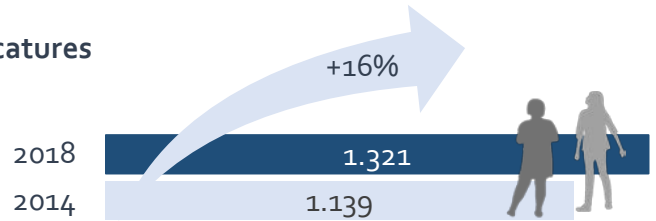
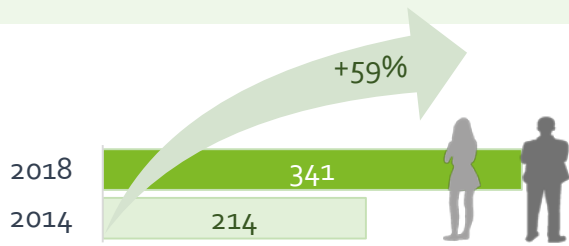
Saldo
-0,7%

Uitstroom

daalt t.o.v. 2014 met 11% naar **889** in 2018

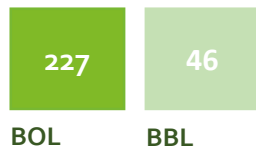

Deeltijdfactor

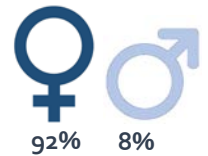
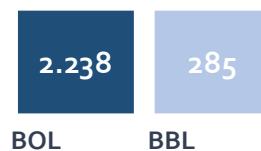
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	4%	2%	11%	9%	32%	7%	35%
2014	4%	2%	13%	10%	29%	7%	35%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

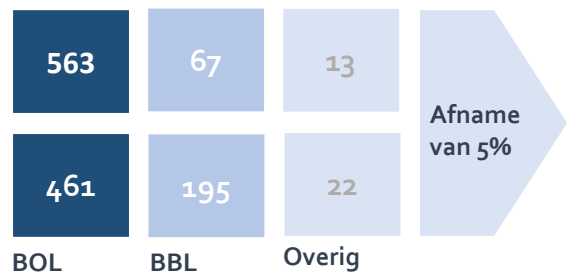
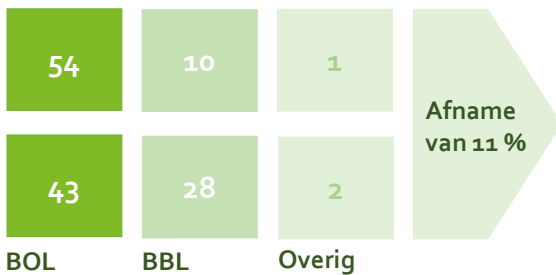
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

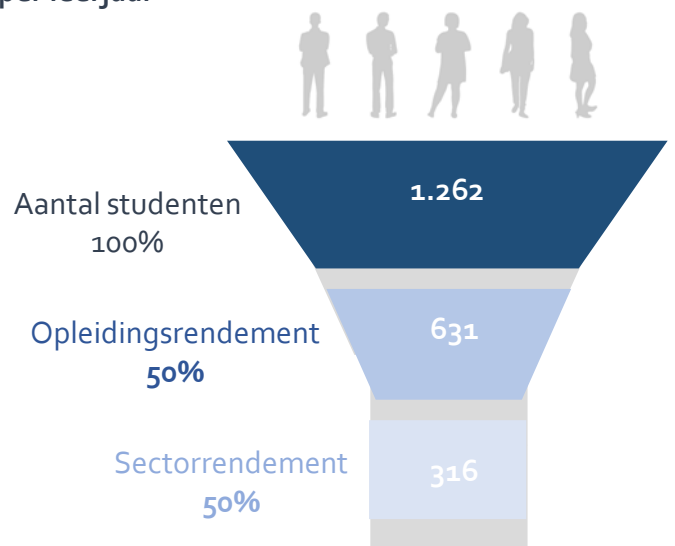
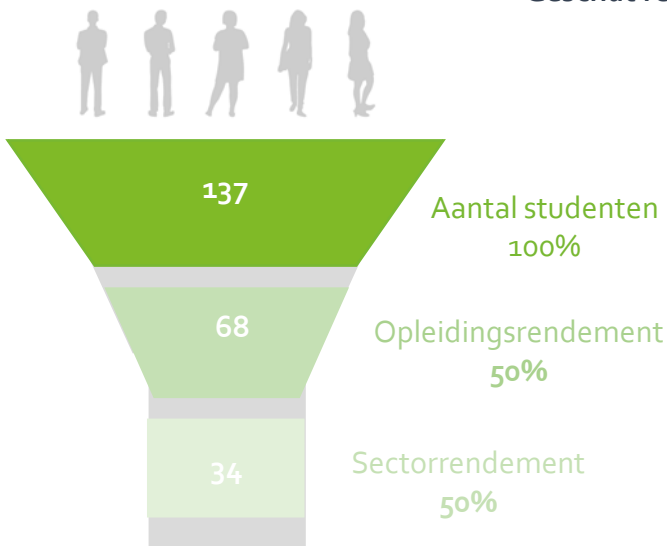
ROC's:
ID College Gouda
MBO Rijnland Leiden
Mondriaan Den Haag

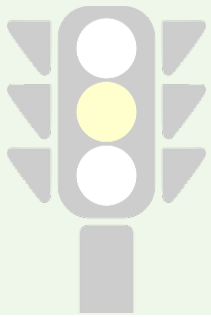

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

KNMP-district Midden

(Lelystad, Utrecht, Amersfoort, Hilversum)

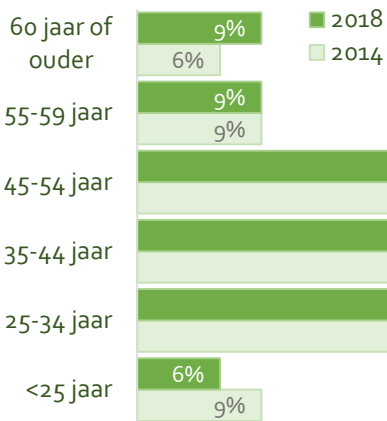
Midden

Aantal apothekersassistenten

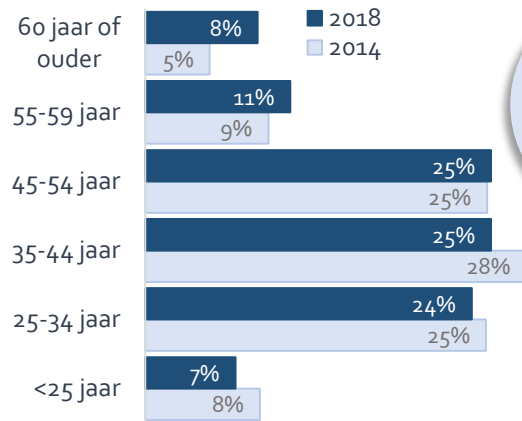
Landelijk

Leeftijdsofbouw apothekersassistenten

Gemiddelde leeftijd
2018: **42,1** jaar
2014: **40,8** jaar

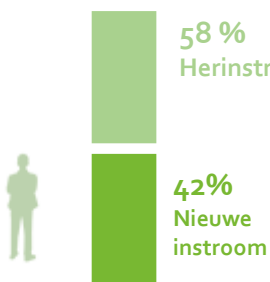
Gemiddelde leeftijd
2018: **42,2** jaar
2014: **40,6** jaar

In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom

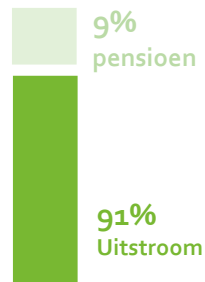
stijgt t.o.v. 2014 met 49% naar 109 in 2018

Saldo
+0,1%

Uitstroom

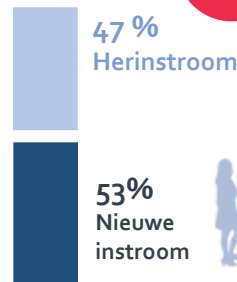
daalt t.o.v. 2014 met 9% naar 107 in 2018

Instroom

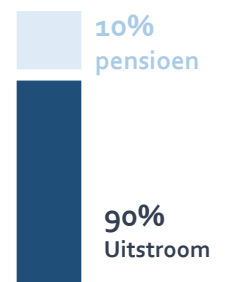
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar 776 in 2018

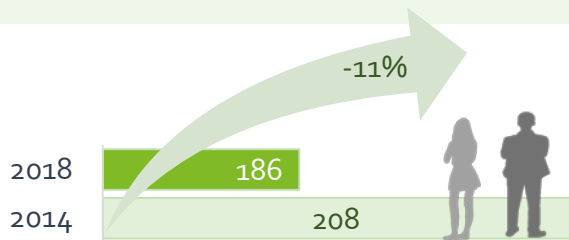
Saldo
-0,7%

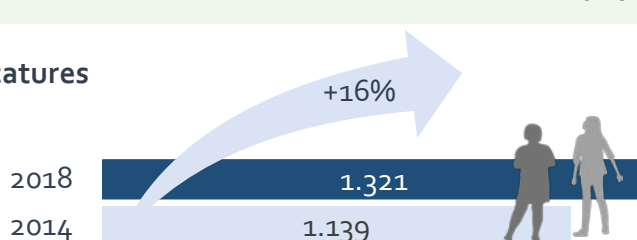
Uitstroom

daalt t.o.v. 2014 met 11% naar 889 in 2018

Aantal vacatures

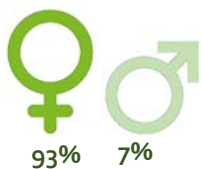

Deeltijdfactor

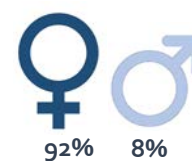
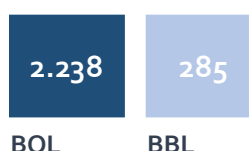
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	1%	2%	12%	11%	31%	5%	38%
2014	2%	3%	16%	12%	26%	6%	35%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

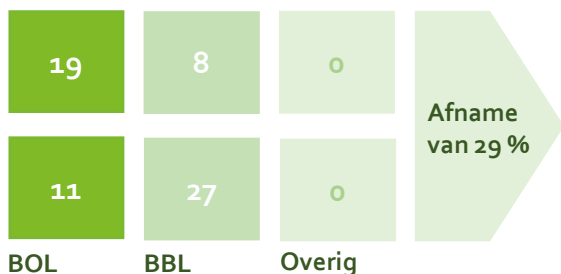
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

ROC
MBO Amersfoort
Midden Nederland

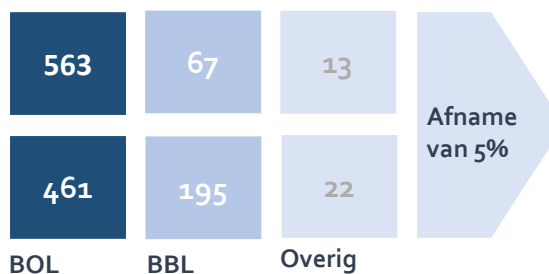

Diploma apothekersassistent behaald

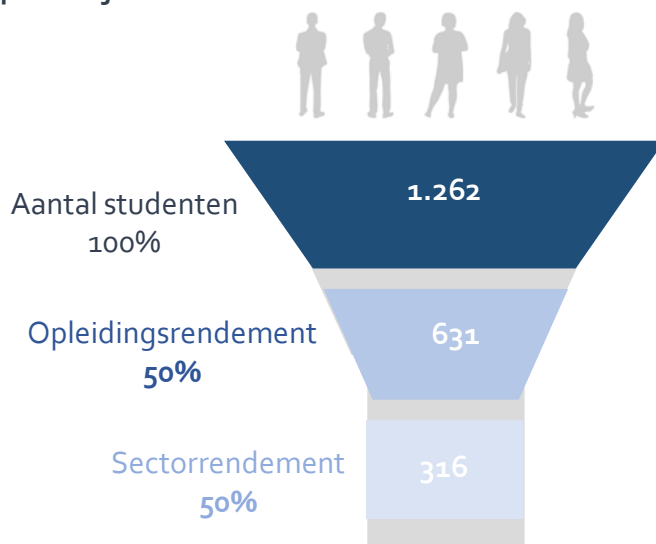
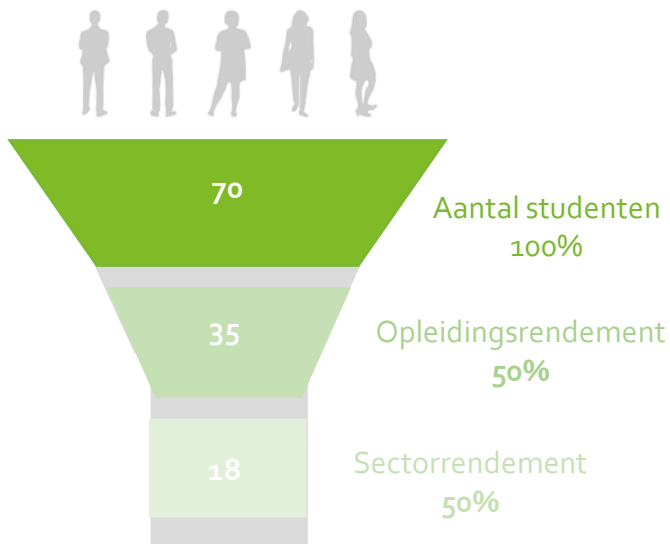

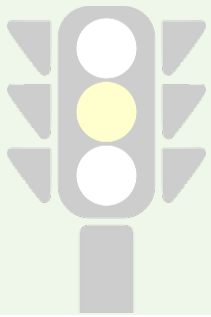
2017/2018

2013/2014

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

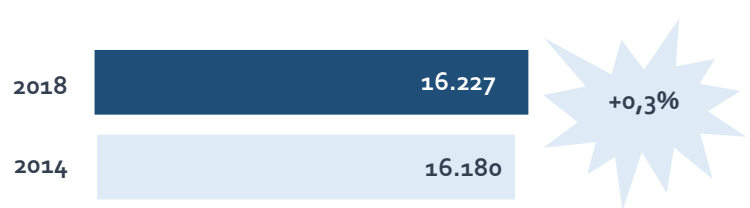
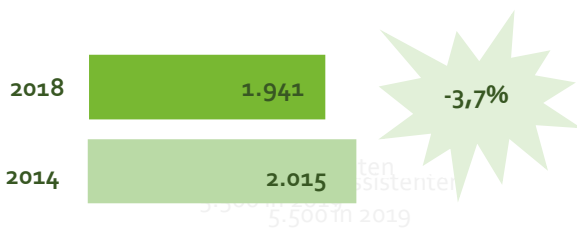
KNMP-district Midden-Zuid

(Veenendaal, Den Bosch, Eindhoven, Arnhem)

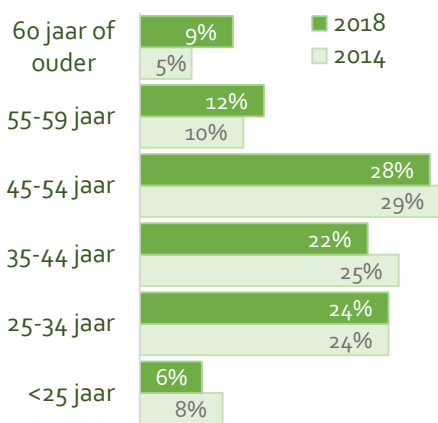
Midden-Zuid

Aantal apothekersassistenten

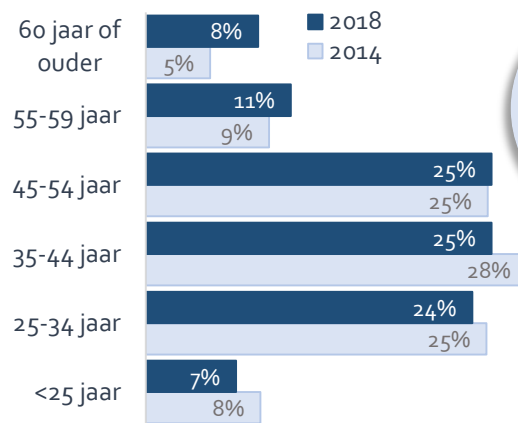
Landelijk

Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

Gemiddelde leeftijd
2018: **43,1** jaar
2014: **41,4** jaar

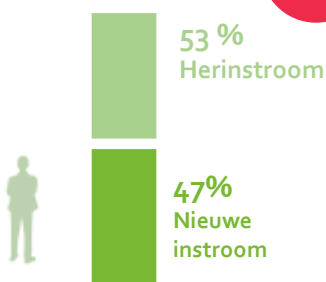
Gemiddelde leeftijd
2018: **42,2** jaar
2014: **40,6** jaar

In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom

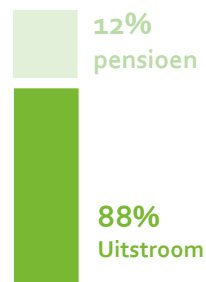
stijgt t.o.v. 2014 met 4% naar 86 in 2018

Saldo -1,6%

Uitstroom

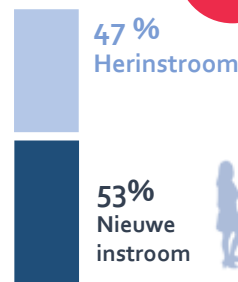
daalt t.o.v. 2014 met 9% naar 117 in 2018

Instroom

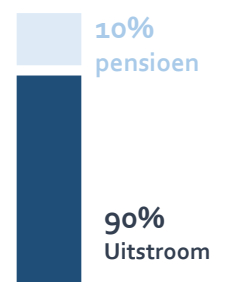
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar 776 in 2018

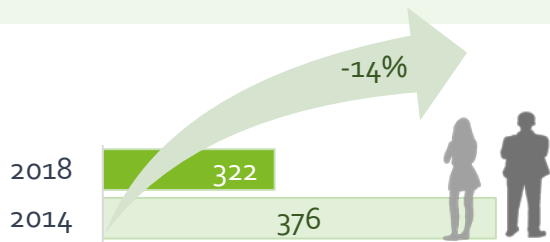
Saldo -0,7%

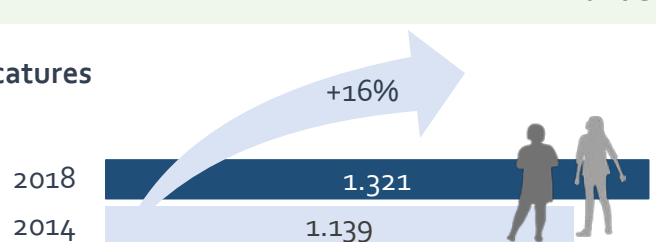
Uitstroom

daalt t.o.v. 2014 met 11% naar 889 in 2018

Aantal vacatures

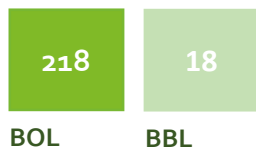
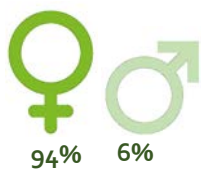

Deeltijdfactor

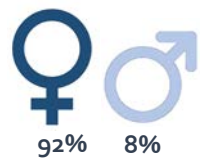
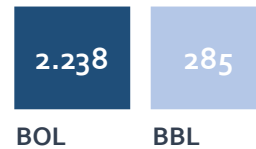
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	4%	2%	14%	13%	32%	5%	30%
2014	3%	2%	16%	14%	27%	6%	31%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

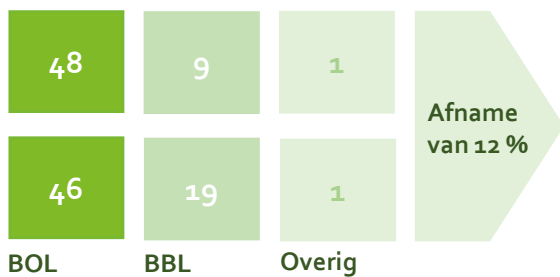
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

ROC's:
Summa College Eindhoven
Willem I College 's-Hertogenbosch

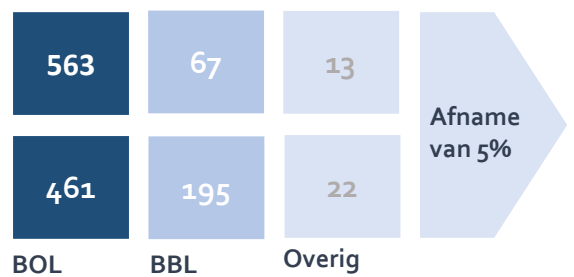

Diploma apothekersassistent behaald

2017/2018

2013/2014

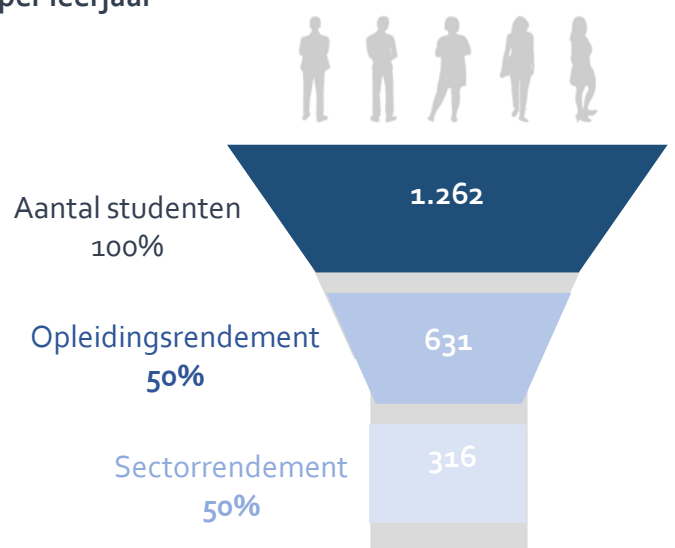
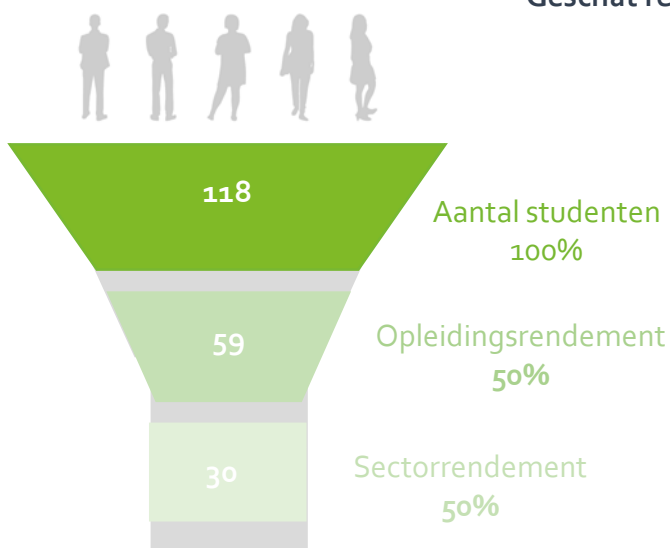

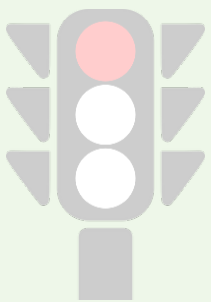
BOL

BBL

Overig

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

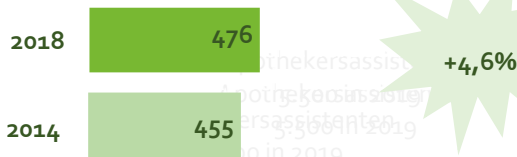
KNMP-district Zuidoost I

(Nijmegen, Venray)

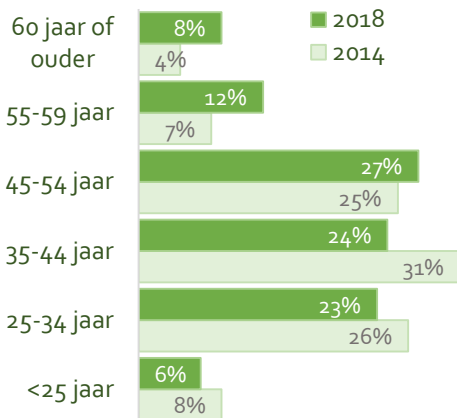
Zuidoost I

Aantal medewerkers

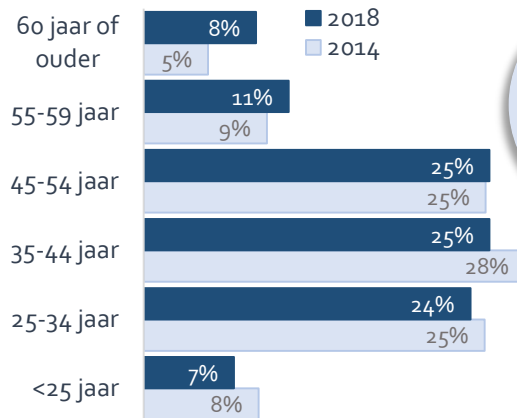
Landelijk

Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

Gemiddelde leeftijd
2018: **42,6** jaar
2014: **40,2** jaar

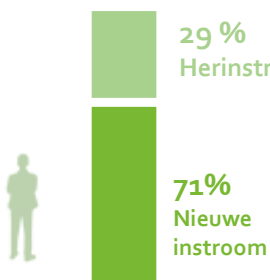
Gemiddelde leeftijd
2018: **42,2** jaar
2014: **40,6** jaar

In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom

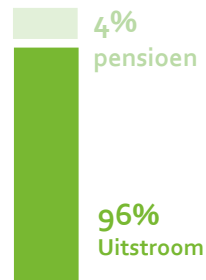
daalt t.o.v. 2014 met 26% naar 17 in 2018

Saldo
-2,1%

Uitstroom

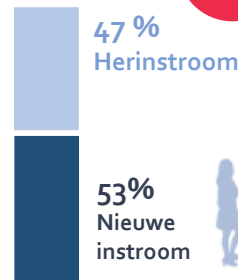
daalt t.o.v. 2014 met 4% naar 27 in 2018

Instroom

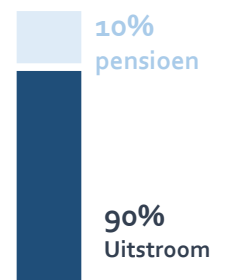
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar 776 in 2018

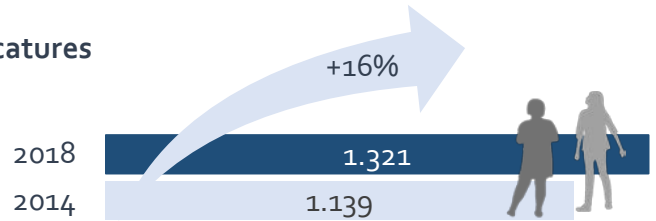
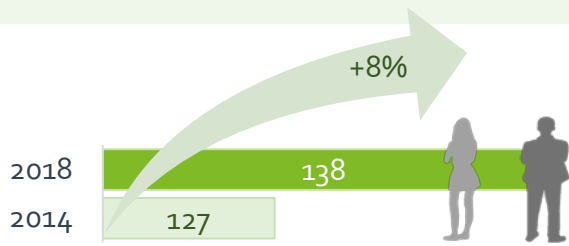
Saldo
-0,7%

Uitstroom

daalt t.o.v. 2014 met 11% naar 889 in 2018

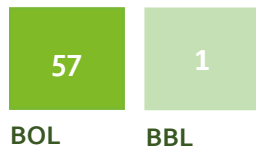
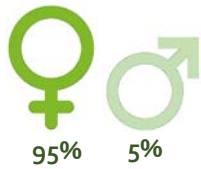

Deeltijdfactor

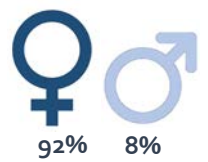
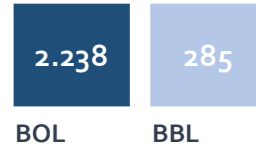
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	2%	1%	11%	16%	35%	6%	28%
2014	2%	1%	13%	18%	30%	5%	31%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

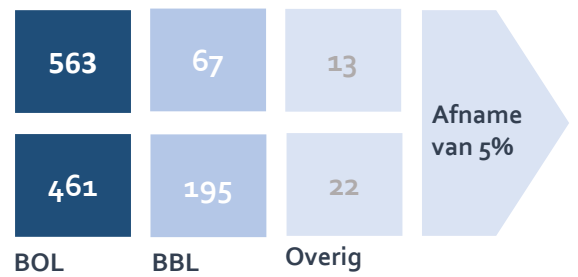
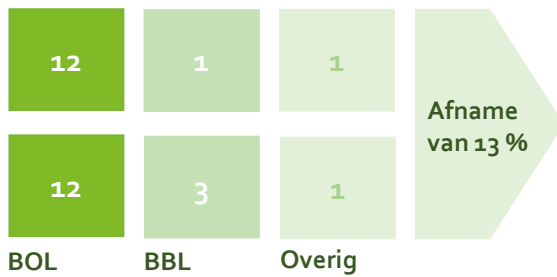
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

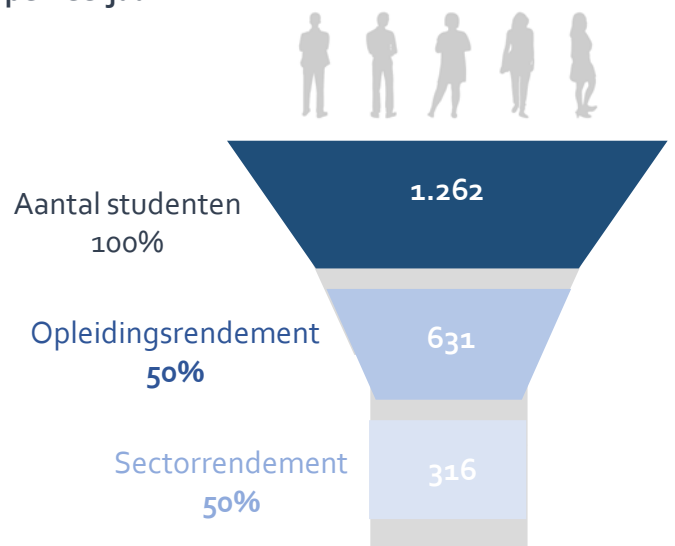
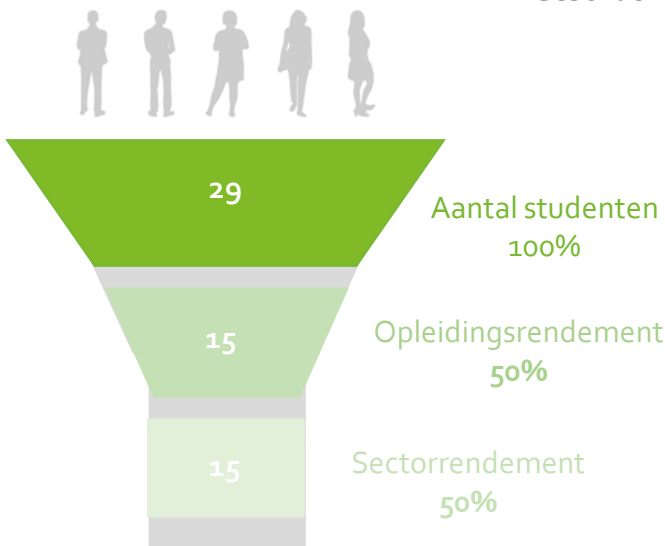
ROC
Nijmegen

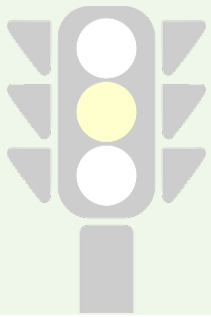

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

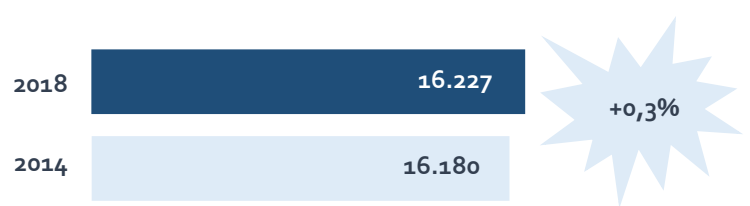
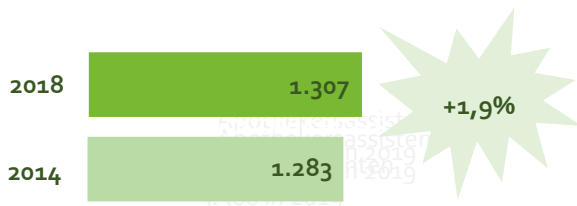
KNMP-district Zuidoost II

(Venlo, Maastricht)

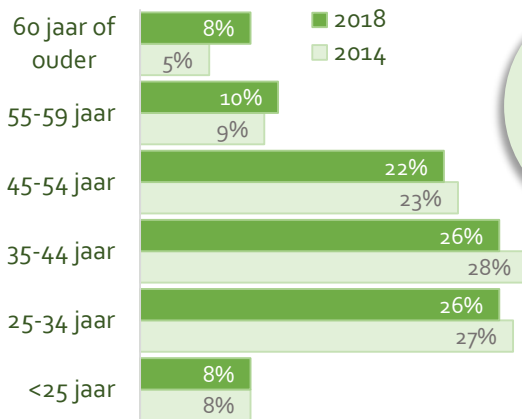
Zuidoost II

Aantal apothekersassistenten

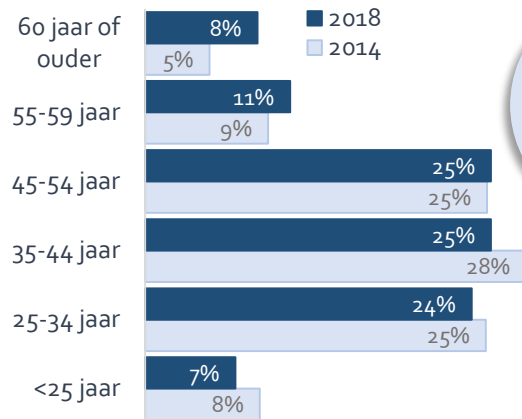
Landelijk

Leeftijdsofbouw apothekersassistenten

Gemiddelde leeftijd
2018: **41,5** jaar
2014: **40,2** jaar

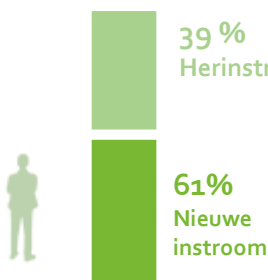
Gemiddelde leeftijd
2018: **42,2** jaar
2014: **40,6** jaar

In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom

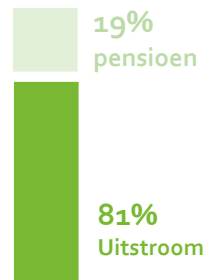
daalt t.o.v. 2014 met 2% naar 62 in 2018

Saldo
-0,1%

Uitstroom

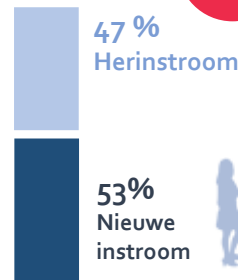
daalt t.o.v. 2014 met 14% naar 63 in 2018

Instroom

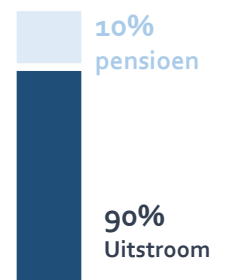
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar 776 in 2018

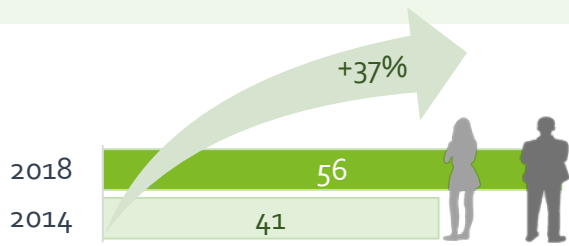
Saldo
-0,7%

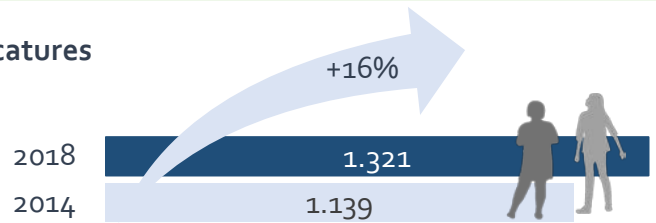
Uitstroom

daalt t.o.v. 2014 met 11% naar 889 in 2018

Aantal vacatures

Deeltijdfactor

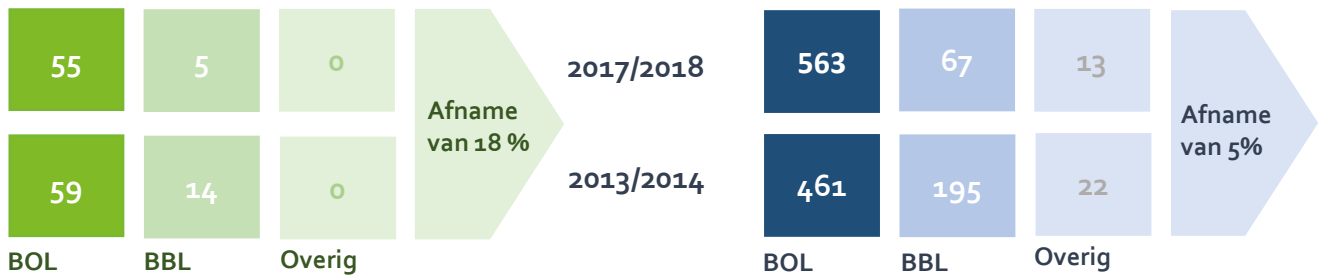
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	2%	1%	10%	16%	31%	5%	35%
2014	3%	1%	13%	18%	27%	5%	34%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

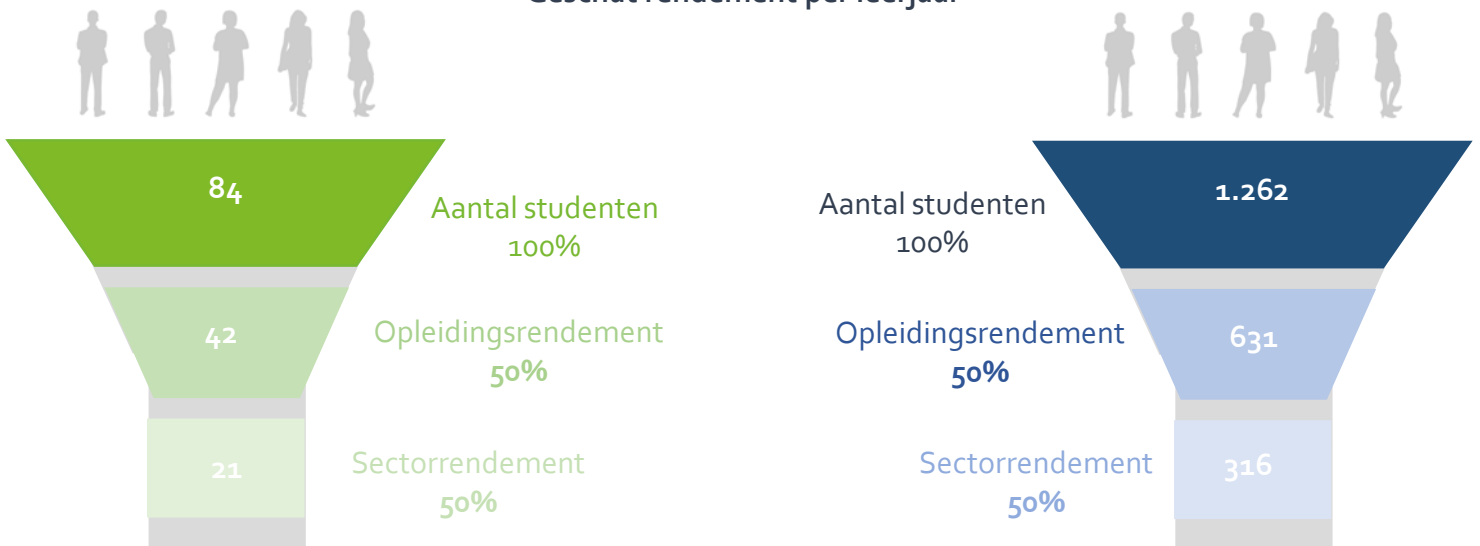
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

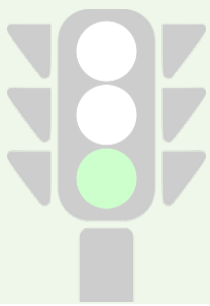

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

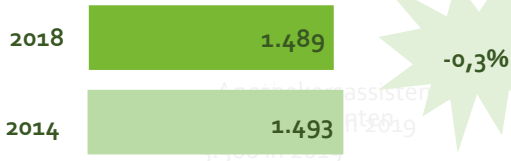
KNMP-district Zuidwest I

(Rotterdam, Leiden, Dordrecht, Gorinchem)

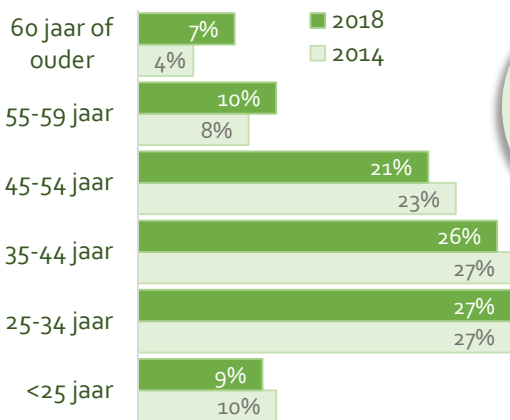
Zuidwest I

Aantal apothekersassistenten

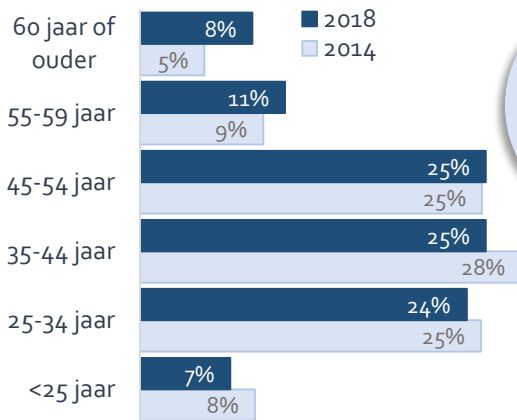
Landelijk

Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

Gemiddelde leeftijd
2018: **40,7** jaar
2014: **39,7** jaar

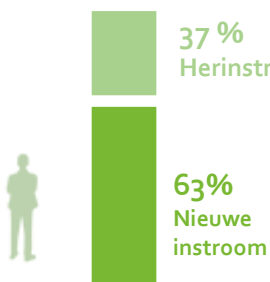
Gemiddelde leeftijd
2018: **42,2** jaar
2014: **40,6** jaar

In- en uitstroom apothekersassistenten

Instroom

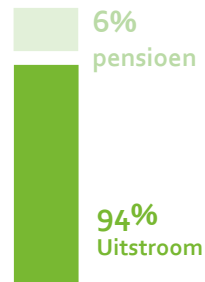
daalt t.o.v. 2014 met 2% naar **86** in 2018

Saldo
+0,3%

Uitstroom

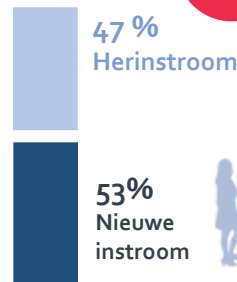
daalt t.o.v. 2014 met 33% naar **81** in 2018

Instroom

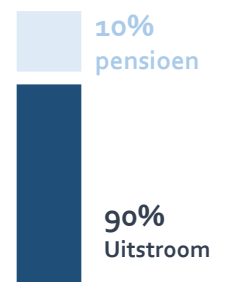
daalt t.o.v. 2014 met 5% naar **776** in 2018

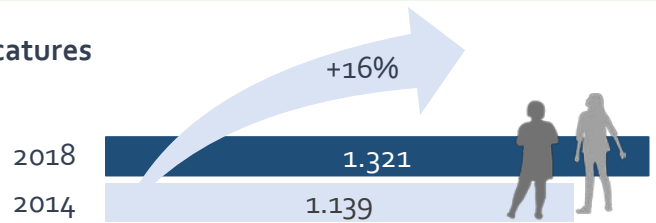
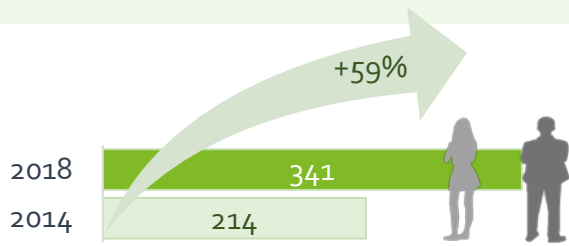
Saldo
-0,7%

Uitstroom

daalt t.o.v. 2014 met 11% naar **889** in 2018

Deeltijdfactor

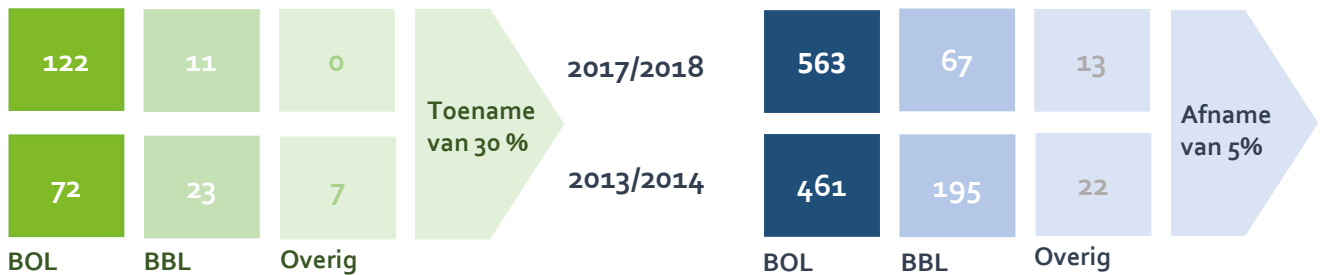
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	4%	2%	15%	7%	32%	4%	35%
2014	3%	2%	16%	8%	30%	4%	37%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

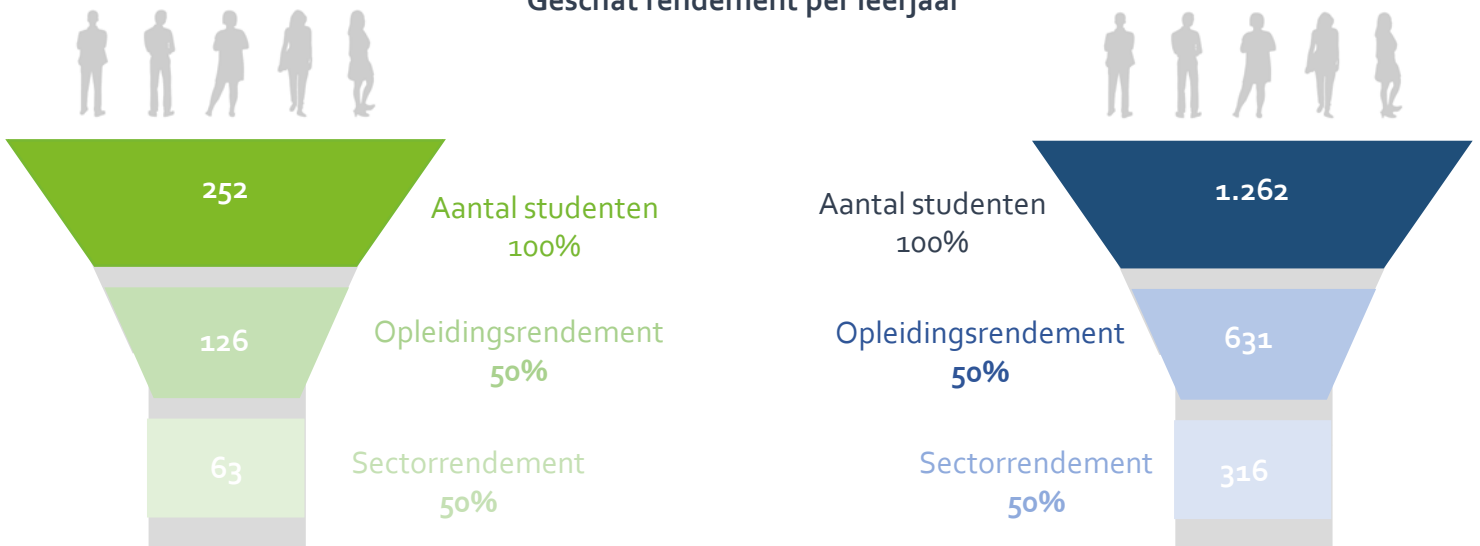
Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

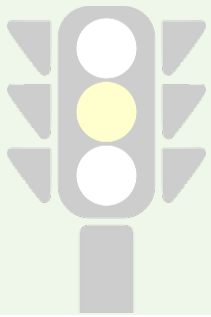

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

Balans op de arbeidsmarkt apothekersassistenten 2019

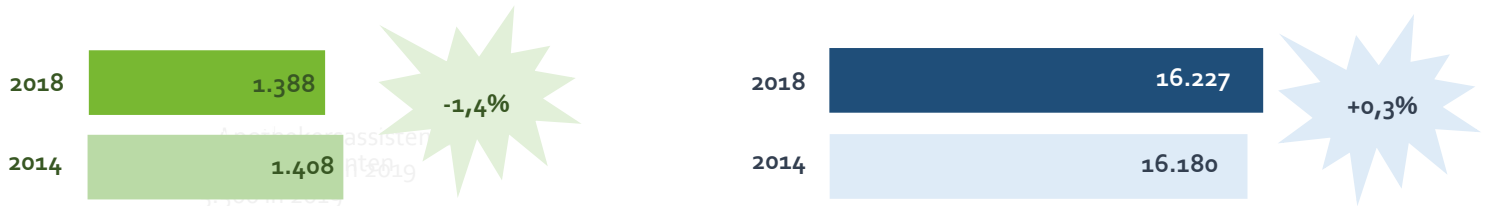
KNMP-district Zuidwest II

(Tilburg, Breda, Vlissingen)

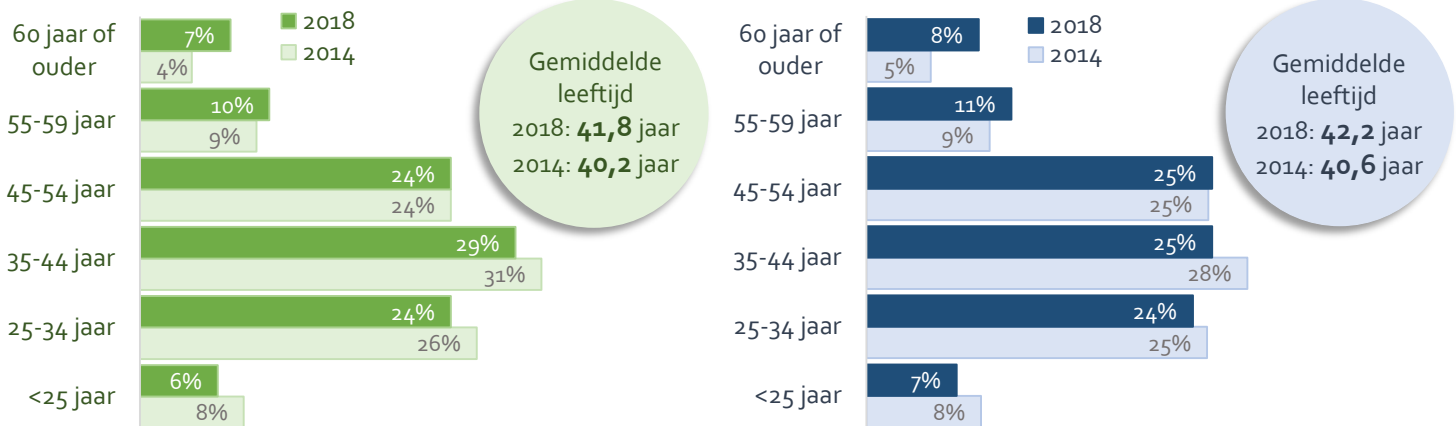
Aantal apothekersassistenten

Zuidwest II

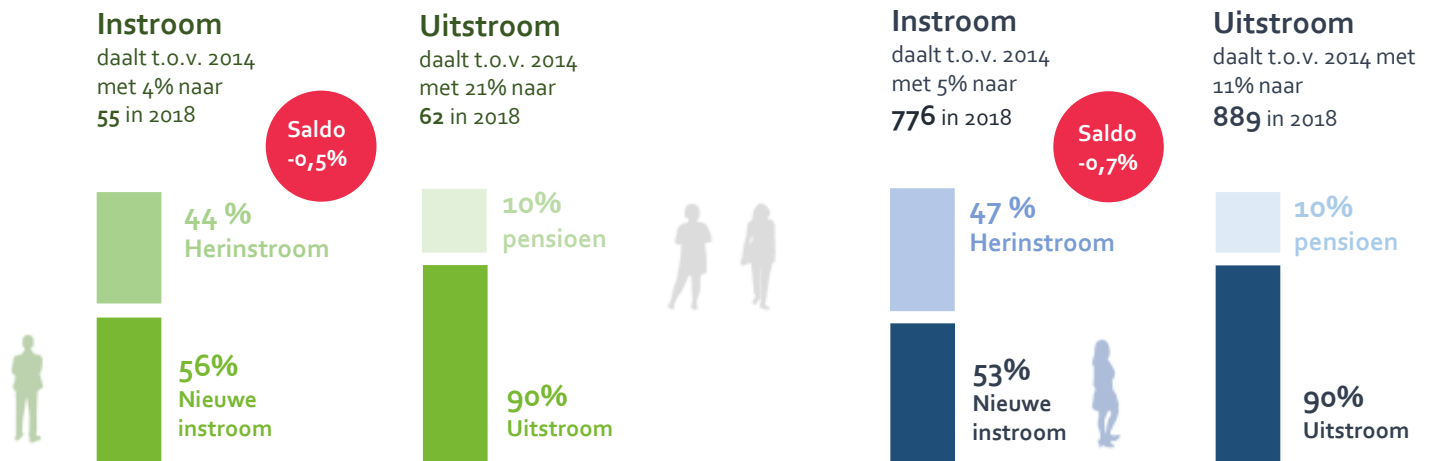
Landelijk

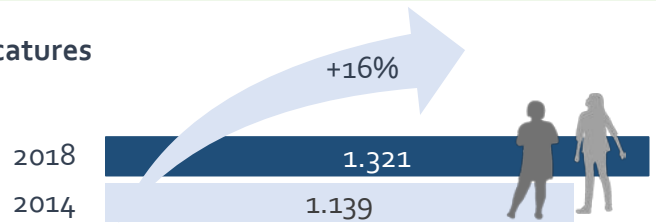
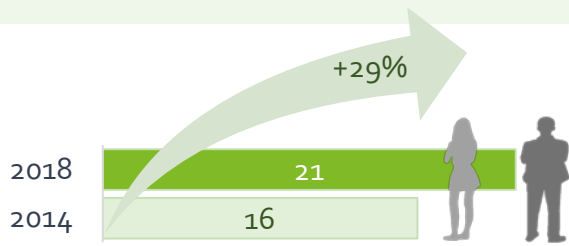

Leeftijdsopbouw apothekersassistenten

In- en uitstroom apothekersassistenten

Deeltijdfactor

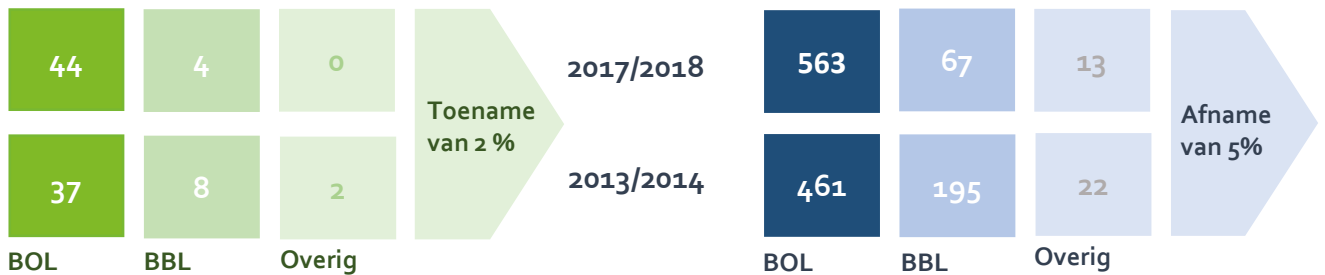
Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	13%	15%	33%	6%	28%
2014	2%	1%	15%	17%	29%	5%	30%

Uren	<12	12-16	16-20	20-24	24-28	28-32	32-36
2018	3%	1%	12%	13%	33%	6%	32%
2014	3%	2%	14%	14%	29%	6%	32%

Aantal apothekersassistenten in opleiding 2018/2019

Diploma apothekersassistent behaald

Geschat rendement per leerjaar

